

ALZHEIMER LIGA VLAANDEREN vzw

samen dementie draagbaar maken

DESIGN & PRINT // WWW.TWINDESIGNBYBA.BE

Driemaandelijks tijdschrift van de Alzheimer Liga Vlaanderen vzw

Registratienummer: P00 2048

Terugzendadres: Rubensstraat 104/4, 2300 Turnhout • Verantwoordelijke uitgever François De Vleeschouwer – Platanenlaan 9 – 2200 Herentals

ALZHEIMER LIGA VLAANDEREN vzw

samen dementie draagbaar maken

Rubensstraat 104/4, 2300 Turnhout
T 014 43 50 60, secretariaat@alzheimerliga.be
www.alzheimerliga.be, www.jongdementie.info
www.omgaanmetdementie.be • BE87 3101 0355 8094
Ondernemingsnr.: 0456 804 573

0800 15 225
Alzheimer Phone National
GRATIS LUISTER- & INFOLIJN

INHOUD

Cover	1
Inhoud	2
Colofon	2
Voorwoord	3
Onze Liga in de kijker	5
Ontvangen giften	12
Een kijkje bij	16
Alzheimer Liga Vlaanderen in samenwerking met	19
Goed om te weten	24
Focus op dementie	26
Publicaties	36
Regionale werking Familiegroepen Dementie en Jongdementie	37
Steun ons: doe een gift!	39

COLOFON

'Alzheimer'

Het driemaandelijkse tijdschrift 'Alzheimer' is een uitgave van Alzheimer Liga Vlaanderen vzw.

Secretariaat

Rubensstraat 104/4
2300 Turnhout
Tel.: +32 (0)14 43 50 60
Gratis luister- & infolijn: 0800 15 225
secretariaat@alzheimerliga.be
Ondernemingsnummer: 0456.804.573
Rekeningnummer BE87 3101 0355 8094

Eindredactie

Cindy Vanwelckenhuijzen en Hilde Lamers

Vormgeving

Design & print // www.twindesignbvba.be

Verantwoordelijke uitgever

François De Vleeschouwer
Platanenlaan 9 - 2200 Herentals

Lidmaatschap

Gewoon lid € 10

Copyright

Ondertekende artikels verschijnen onder de verantwoordelijkheid van de auteur. Informatie uit kwartaaltijdschriften, brochures, flyers, folders, boomerangkaarten of website van Alzheimer Liga Vlaanderen vzw mogen overgenomen worden met bronvermelding, als volgt: © (jaartal van verschijnen) Alzheimer Liga Vlaanderen. Alzheimer Liga Vlaanderen is de Vlaamse patiënten- en vrijwilligersorganisatie van, voor en door familieleden en mantelzorgers van personen met (jong)dementie.

Bezoek onze website

www.alzheimerliga.be

Neem ook een kijkje op

www.jongdementie.info, www.dementieennu.info,
www.omgaanmetdementie.be, www.onthoumens.be

Alzheimer Liga Vlaanderen vzw onderschrijft de Ethische Code van de Vereniging voor Ethiek in de Fondsenwerving.

TESTAMENT.BE

VOORWOORD

Lieve lezer

De schitterende lente maakte plaats voor de zomer. We kijken uit naar een deugdzaam verlov, in eigen omgeving, in eigen land of misschien verder weg om een mooi stukje van onze prachtige wereld te verkennen.

Het leven baant zich een weg doorheen de tijd, voor sommigen haastig, voor anderen bewust onthaast. Voor elk wat wils, voor allen in de hoop dat de nabije toekomst ons gunstig gezind is.

Ondertussen draait onze Alzheimer Liga Vlaanderen op volle toeren!

In de vorige zes edities van ons ledenblad gaven we u uitvoerig inzicht in wat onze organisatie wil betekenen voor onze medemensen met dementie, hun mantelzorgers en omgeving. U mocht kennismaken met wat onze Liga realiseert, met welke hulpmiddelen en op welke wijze. De rode draad doorheen dit boeiende verhaal is de samenhang tussen theorie en praktijk, tussen droom en draad, tussen denken en handelen, tussen intermenselijke relaties van talloze vrijwilligers, medewerkers en bestuurders.

Ieder van ons weet: koken kost geld ... In het ledenblad 124 verwezen we reeds naar onze betrachting om via een strikte budgettaire opvolging zowel de dagelijkse werking mogelijk te maken als de toekomst veilig te stellen.

De verwerking van de boekhoudkundige gegevens betreffende inkomsten en uitgaven worden via de voorbereidende werkzaamheden van de administratief stafmedewerker en directeur, uitgevoerd door een erkend boekhoudkundig kantoor. Deze dient ieder jaar een attest van conformiteit af te leveren zonder voorbehoud, dat dient bijgevoegd te worden bij de financiële verslaggevingen die van overheidswege worden opgevraagd. De jaarlijkse verplichtingen behelzen het inhoudelijk en financieel jaarverslag betreffende ons autonoom vrijwilligerswerk (Vlaamse Overheid), de inordstelling met betrekking tot de patrimoniumtaks (Federale Overheid Financiën), de ophijsting van de uitgeschreven fiscale attesten (Federale Overheidsdienst Financiën), de bewijsvoering ten behoeve van de Vereniging voor Ethiek in de Fondsenwerving (vrijwillig lidmaatschap) en de neerlegging van de jaarrekening (diensten van de Nationale Bank).

Al deze controle-organen hebben inspectiebevoegdheid en verzekeren alzo de mogelijkheid om de organisatie ter verantwoording te roepen als dit nodig blijkt. We zijn verheugd vast te stellen dat Alzheimer Liga Vlaanderen de jaarrekening 2018 positief heeft kunnen afsluiten. We zijn ons sterk bewust van het feit, en zeer dankbaar, dat dit alleen maar mogelijk is dankzij de solidaire en gulle giften, benefietactiviteiten, Music For Life-acties, evenementen en legaten door erflaters. Duizenden kinderen in scholen, private personen, bedrijven, verenigingen, serviceclubs, familiale initiatieven, gemeentelijke en stedelijke initiatieven ... spannen zich in om met eigen creatieve initiatieven hun onmisbare bijdragen te leveren. De werkingskosten van een volledig werkingsjaar worden aldus voor 97% gedragen door de optelsom van zoveel vrijwilligheid. De Vlaamse Overheid draagt via een vrijwilligerssubsidie € 10.911 bij. De gulle bijkomende inspanning van de Vlaamse Regering ten gevolge van Music For Life 2017 (€150.000) was een sterk bemoedigend signaal en stelde ons in de gelegenheid om de 60 regionale Familiegroepen Dementie en Jongdementie een duwtje in de rug te geven.

De bijkomende erkenning van Alzheimer Liga Vlaanderen als organisatie voor wetenschappelijk onderzoek stelt onze organisatie voor nieuwe uitdagingen. We hopen ten eerste dat de Vlaamse en de Federale Overheid dezelfde constructieve houding blijven aannemen na 1 januari 2020. Hun begrip en de erkenningsmogelijkheden zijn cruciaal om de werking in de toekomst veilig te stellen.

Lieve lezer

Maatschappelijke solidariteit, als som en product van zeer veel persoonlijke en individuele inzet, is de voedingsbron van de uitbouw van zorgende nabijheid voor kwetsbare medemensen. Vlaanderen is een zorgzame Gemeenschap. Mensen vormen het belangrijkste kapitaal om welzijn en geluk mogelijk te maken.

Aanvaard onze welgemeende dank en onze hartelijke wensen voor een deugddoende vakantie!

Genegen groeten

Directiecomité Alzheimer Liga Vlaanderen,

François De Vleeschouwer
Voorzitter

Mathieu Martens
Medevoorzitter

Hilde Lamers
Directeur

Jef Pelgrims
Secretaris-schatbewaarder

IN MEMORIAM

Met droefheid melden wij u het overlijden van mevr. Greet Pernet, producer VRT Klara en sinds 2010 lid van de Algemene Vergadering en Raad van Bestuur van onze Liga. Tevens uiten wij ons verdriet voor het overlijden van mevr. Jacqueline Alaerts, oud-lid van de Algemene Vergadering en Raad van Bestuur (2010-2016) en vrijwilligster van Alzheimer Liga Vlaanderen.

Met veel respect danken wij mevr. Pernet en Mevr. Alaerts voor hun jarenlange inzet en wensen we de familieleden, vrienden en collega's veel sterkte met het verwerken van dit verlies.

*Je gedachtenis zal immer blijven
te vroeg ben je van ons heengegaan
we houden van je en zijn dankbaar
voor alles wat je hebt gedaan*

Onbekende dichter

*Afscheid nemen
is met zachte vingers
wat voorbij is dichtdoen
en verpakken in goede gedachten
ter herinnering.
Is verwijlen bij een leven
en stilstaan bij de pieken van vreugde en pijn.*

*Afscheid nemen
is met dankbare handen
weemoedig meedragen
al wat van waarde is
om niet te vergeten.*

...

Ward Bruyninckx

DAG VAN DE MANTELZORGER

Zondag 23 juni 2019 stond dit jaar centraal voor alle mantelzorgers die dag in dag uit zorgen voor een persoon die hen nauw aan het hart ligt.

Wij willen dan ook alle mantelzorgers van harte danken voor hun inzet en liefdevolle aandacht.

Minzaam
Aandachtig
Nobel
Trouw
Edelmoedig
Liefdevol
Zacht
Oprecht
Respectvol
Gedreven
Eervol
Rechtschapen

Mantelzorgers:
hoe jij ook beschreven wordt ...
woorden schieten steeds tekort!

Dus tussen de regels,
in stille taal,
wil ik jou danken:
wel duizend maal!

© Lieve Gommers

WERELDDAG DEMENTIE 2019 – “JIJ DIE BENT”

Alzheimer Liga Vlaanderen organiseert ook dit jaar op zaterdag 21 september, in samenwerking met andere organisaties, de Werelddag Dementie in Cultuurcentrum 't Getouw in Mol.

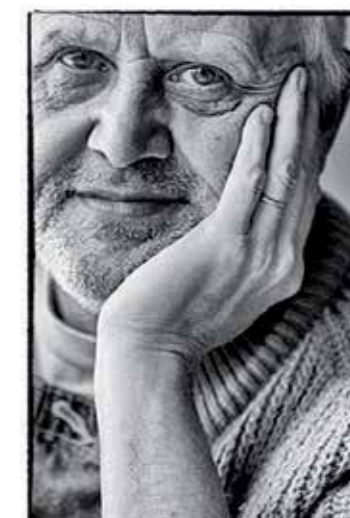
Omdat wij mensen met dementie centraal stellen, werd er dit jaar gekozen voor het thema “Jij die bent”. Of je nu een persoon met dementie zelf bent of een mantelzorger of een naaste. Op welke manier je contact hebt, samen willen we dementie draagbaar maken.

We bieden een mooi gevulde dag aan met informatie en recreatie op een leuke en ontspannende manier. Vanaf 9u30 tot 16u30 bieden wij een programma aan met onder meer een uiteenzetting

over “Wie ben je als mantelzorger?” door gastspreker Prof. Dr. Em. Manu Keirse en een getuigenis door een persoon met dementie. Tussendoor zullen er enkele gedichten worden voorgedragen die ons werden bezorgd door vrijwilligers van Alzheimer Liga Vlaanderen. Deze gedichten zijn prachtige vertolkingen van “Jij die bent”.

Na de lunch zijn er verschillende activiteiten. De hoofdact is zonder twijfel het kooroptreden van vocaal ensemble F:em@il met nummers en teksten gerelateerd aan het thema “Jij die bent”. Je kan echter ook kiezen voor een begeleide wandeling in het centrum van Mol, een ontspannende activiteit die rust in hoofd en lichaam brengt van Goesting in Leven of een workshop van ECD Tandem waar je naar huis gaat met een “Doosje geluk”. Tot slot wordt er een hapje en drankje aangeboden om de dag samen feestelijk af te sluiten.

Gastheer van de dag is acteur Carry Goossens, peter van Alzheimer Liga Vlaanderen.

Meer informatie vind je op onze website www.alzheimerliga.be.

Inschrijven kan via onze website met de knop “Inschrijven Werelddag Dementie” op onze homepage. Iedereen is van harte welkom!

WERELDDAG DEMENTIE
ZATERDAG 21 SEPTEMBER 2019
“Jij die bent”

Locatie:
Cultuurcentrum 't Getouw
Molenhoekstraat 2
2400 Mol

Informatie & inschrijvingen:
www.alzheimerliga.be
Inschrijven tot 7 september 2019

De Werelddag Dementie 2019 wordt georganiseerd door:
ALZHEIMER LIGA VLAANDEREN vzw
samen dementie draagbaar maken

In samenwerking met:
Tandem - samen dementie draagbaar maken

Met steun van:
ING, mol, Bredael, cftiCenter, Westmalle

Alzheimer Liga Vlaanderen vzw • Rubensstraat 104/4 • 2300 Turnhout
T 014 43 50 60 • B 037 3101 0355 8094 • secretariaat@alzheimerliga.be
Ondernemingsnummer: 0496.804.573 • www.alzheimerliga.be

0800 15 225
Alzheimer Phone National
GRATIS LUISTER- & INFOLIJN

ONTMOETINGS DAG JONGDEMENTIE – SAVE THE DATE!

Onze 8ste Ontmoetingsdag Jongdementie vindt plaats op **zaterdag 30 november in het Stadhuis van Genk**. Meer informatie hierover volgt in september. Hou zeker onze website in de gaten!

ZORG AAN ZET – DEMENTIE MEE ONDER DE AANDACHT!

Het Zorg aan Zet Festival op 9 mei 2019 was de afsluiter van de campagne 'Zorg aan Zet', een initiatief van Zorgnet-Icuro met de steun van een hele reeks partners waaronder Alzheimer Liga Vlaanderen.

Zoveel mogelijk mensen laten nadenken en debatteren over de zorg van morgen: dat was het doel van de campagne 'Zorg aan Zet', een brede burgerbevraging die in de aanloop van de federale en Vlaamse verkiezingen op 29 januari startte.

Brede publieksbevraging

Ruim 25.000 mensen participeerden op een of andere manier aan de campagne hetzij via deelname aan een van de talloze live debatmomenten of via het posten van (meer dan 4000!) ideeën over de grote publieksvragen over de zorg van morgen:

1. Hoe zorgen we ervoor dat we ziekte en kwetsbaarheid als een normaal deel van het leven gaan beschouwen?
2. Hoe zullen we onze zorg blijven betalen?
3. Hoe kunnen mensen de juiste zorg krijgen?
4. Hoe kunnen we alle zorg die mensen nodig hebben goed op elkaar afstemmen?

5. Hoe zorgen we dat er voldoende zorgpersoneel is? En hoe kunnen we maken dat zij voldoende tijd hebben voor warme, kwaliteitsvolle zorg?

6. Hoe ga je van een systeem dat mensen geneest en behandelt naar een systeem dat mensen gezond houdt?

Die ideeën werden gebundeld in 10 thematische beleidsuitdagingen (thema's), die de basis vormden voor de verdiepende discussie op vijf Avonden van de Zorg die plaatsvonden tussen 19 maart en 28 maart. Meer dan 500 personen van Zorgnet-Icuro, partnerorganisaties en uit het brede publiek namen deel. Zij discussieerden over de 10 thema's en zetten hun ideeën om in concrete beleidsaanbevelingen. De Avonden van de Zorg leverden iets meer dan 450 voorstellen op. Die werden verzameld, geclusterd en zijn, samen met de resultaten uit de eerste fase, weergegeven in een Eindrapport.

Zorg aan Zet Festival

Op het Zorg aan Zet Festival van 9 mei werd het eindrapport met beleidsaanbevelingen voorgesteld. De conclusies van dit rapport tonen aan dat er een breed draagvlak is voor diepgaande hervormingen in zorg en welzijn.

Alzheimer Liga Vlaanderen zet zich sterk in om dementie draagbaar en bespreekbaar te maken. Om die reden wilden we ook op het Zorg aan Zet festival zeker niet ontbreken. De Liga gaf tijdens een speakers' corner een presentatie over het thema: "Dementie: niet het laatste woord (samen spreken in Familiegroepen)".

Alzheimer Liga Vlaanderen is verheugd dat Zorg aan Zet ook aandacht gaf aan dementie. Het kreeg niet alleen een plaats op het Festival, maar er werd ook in

het rapport mee rekening gehouden. In dit rapport wordt onder meer correct taalgebruik beaccentueerd:

"Let op taalgebruik. Mensen kwetsbaar maken begint bij taal. Spreek over een 'mens met een ziekte' en niet over een 'zieke'. Zeg 'een persoon met dementie' en niet 'een demente' of 'dementerende'. We spreken toch ook niet over 'een kankerende'."

Eindrapport Maatschappelijk debat over de zorg van de toekomst. Zorgaanzet.net, 2019, p. 9

Bovendien weerklonk tijdens het eerste debat met diverse maatschappelijke actoren reeds één van onze speerpunten. Een deelnemer benadrukte dat 'niemand dement is'. Men 'heeft' dementie en men kan de mens nooit herleiden tot zijn of haar ziekte.

Foto: Zorg aan Zet en Zorgnet-Icuro

Het volledige eindrapport van Zorg aan Zet kan je lezen op: <https://www.zorgaanzet.net/p/eindrapport>

VRIJWILLIGER IN DE KIJKER

Dag beste lezers,

Mijn naam is Ingrid Van Spittael. Ik was meer dan tien jaar mantelzorgster voor mijn partner met frontotemporale dementie (FTD).

"Of ik een beetje tijd kon vrijmaken om een artikel te schrijven voor het tijdschrift?," was de vraag die me werd gesteld.

Een beetje tijd vrijmaken, natuurlijk kon ik dat. Iedereen die mantelzorgster en/of partner van iemand met dementie is of was, kan dat. Je leert immers met tijd te toveren tijdens je zorgtraject. Mijn partner, waarvoor ik leerde toveren met tijd, is niet meer. Hij verloor vorig jaar de strijd tegen dementie. Hij was toen 63 jaar.

Maar mijn mooie herinneringen én mijn toverkunst met tijd blijven voor altijd.

Het engagement om mijn man zo lang mogelijk thuis te verzorgen was zeer groot. In goede én kwade dagen hadden wij elkaar beloofd. Om dit zo goed mogelijk te doen, ben ik me gaan verdiepen in wat FTD eigenlijk inhield. Het was een zoektocht naar informatie, kennis en zorgopvang. Er startte in de stad een educatieve cursus "Dementie wat nu?". Daar kwam ik voor het eerst echt in contact met lotgenoten met FTD.

Mensen met FTD vertonen zeer moeilijk gedrag waardoor je als mantelzorgster soms niet weet wat aanvangen. Je frustraties groeien samen met de onmacht. Op die

momenten kan een gesprek en een luisterend oor van iemand in dezelfde situatie je sterken. Het begrip en advies van lotgenoten geeft je troost en kracht om door te gaan. Lotgenoten samenbrengen om hen in de meest moeilijke omstandigheden het gevoel te geven dat ze er echt niet alleen voorstaan, zo iets wou ik doen.

Via de lesgevers van deze cursus kwam ik meer te weten over het bestaan van de Familiegroepen Dementie en Jongdementie van de Alzheimer Liga Vlaanderen. Heel graag wou ik iets gelijkaardigs doen in onze regio voor personen met frontotemporale dementie. Maar ik realiseerde me ook wel dat de zorg voor mijn man alleen maar zwaarder zou worden. Zijn welbevinden was toen voor mij de grootste prioriteit in mijn leven en het slopte al mijn energie op. Toch groeide toen al het idee om me in te zetten voor de Liga. Bovendien wou ik mijn verhaal in een boek zetten. Twee toekomstgerichte zaken die in de verdrietigste en moeilijkste maanden uit mijn leven lichtpuntjes waren.

Na het overlijden van Leo was ik ervan overtuigd dat mijn taak niet af was. Hier moest ik mijn schouders blijven onder zetten. Ik wou iets kunnen betekenen voor mensen die in een gelijkaardige situatie zaten. Het gaf me energie om door te gaan op een moment waarop je liever ergens stiltejes in een hoekje wou wegkruipen met je verdriet.

Ik vernam dat er door de Alzheimer Liga Vlaanderen een Vlaamse lotgenotengroep specifiek voor frontotemporale dementie (FTD) zou worden opgestart. Ik wist onmiddellijk: "Dat is het, hier doe ik aan mee". Op zaterdag 2

februari 2019 gingen we van start. Aanvankelijk was ik penningmeester, maar nu ben ik ook voorzitter van de lotgenotengroep. En ja, het vraagt tijd en werk, maar telkens ik iets doe voor de groep, wat dan ook, voel ik de energie stromen.

Op onze bijeenkomst van 30 maart 2019, toen ik al die mensen misstijl zag luisteren naar de lezing van Prof. Vandenbulcke, ging een gevoel van troostende blijheid door me heen. Ja, dit betekende iets voor mijn lotgenoten. Dit was zinvol. Ze kregen antwoord op welke vraag dan ook over FTD. De verbondenheid die je voelde in het nagesprek betekende heel veel voor me. Het gaf mij troost en voldoening. Een dag die voor altijd een mooie herinnering zal blijven.

Ik dank de Liga voor haar inzet voor personen met dementie en voor de ondersteuning van alle Familiegroepen. Als vrijwilliger haal ik moed, energie en voldoening uit het werk voor onze Vlaamse lotgenotengroep FTD.

Maar vooral dank ik onze lotgenoten en de andere kernleden voor het vertrouwen.

Warme groet,
Ingrid

WARME OPROEP

Wie zin heeft om ook als vrijwilliger aan de slag te gaan, aarzel dan niet om contact met ons op te nemen via educatie@alzheimerliga.be of 014/43 50 60!

Je bent van harte welkom als nieuwe vrijwilliger op ons secretariaat, in een Familiegroep Dementie of Jongdementie of in onze werkgroepen communicatie, evenementen, vrijwilligersbeleid en wetenschappelijk onderzoek!

Raadpleeg onze website www.alzheimerliga.be voor meer uitleg hieromtrent.

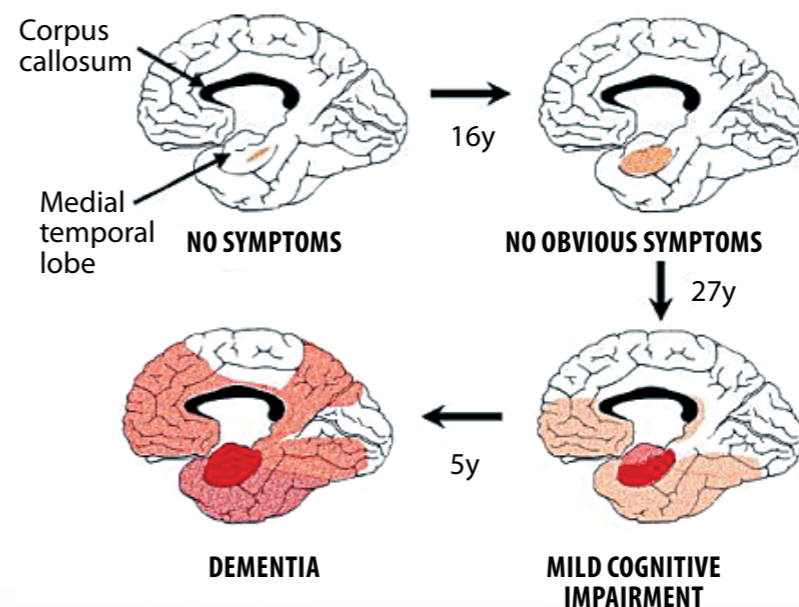
VORMING IN DE KIJKER - NIEUWE WETENSCHAPPELIJKE INZICHTEN OVER DEMENTIE: VROEGTIJDIGE OPSPORING EN BEHANDELING

Op dinsdag 21 mei 2019 genoten zo'n 60-tal deelnemers van de vorming die Dr. Yannick Vermeiren in het Kenniscentrum Arhus te Roeselare gaf over "Nieuwe wetenschappelijke inzichten over dementie: vroegtijdige opsporing en behandeling".

Iedereen die graag op de hoogte blijft van de meest actuele, medische en wetenschappelijke inzichten over dementie kon deelnemen aan deze theoretische vorming. In eerste instantie werd er kort uitgelegd wat dementie is en welke vormen er bestaan. Verder werd er ingegaan op wat de globale impact van dementie is. Dr. Vermeiren gaf tevens een duidelijk overzicht over wat er in het brein gebeurt bij iemand met de ziekte van Alzheimer.

Ook het diagnoseverloop en de rol van biomarkers werden toegelicht. Daarnaast werd er dieper ingegaan op behandelmogelijkheden, zowel niet-medicamenteus (bijv. voedingssupplementen) als medicamenteus en waar de wetenschap momenteel staat met de ontwikkeling van een geneesmiddel.

Wanneer deze vorming opnieuw zal plaatsvinden, zal worden aangekondigd op www.alzheimerliga.be via de rubriek "Kalender".

Yannick Vermeiren is medewerker bij Laboratorium voor Neurochemie & Gedrag, UAntwerpen, Biobank van het Instituut Born-Bunge (IBB), UAntwerpen en Alzheimer Research Centrum, Universitair Medisch Centrum Groningen (UMCG (Nederland)). Daarnaast is Yannick vrijwillig wetenschappelijk medewerker en secretaris van de Adviesraad Onderzoek Alzheimer Liga Vlaanderen.

ONTVANGEN GIFTEN

Alzheimer Liga Vlaanderen wenst langs deze weg de families en vrienden van Alice Langen, Nina Mast, Jacqueline Abts, Greet Pernet, Jacqueline Alaerts, Marijke de Rooter, Georges Paredis en Maria Schepers te condoleren met het verlies van hun bemind familielid. Zij kozen er spontaan voor om, naar aanleiding van dit bedroevend gebeuren, onze Liga financieel te steunen. Wij danken de families en iedereen van harte voor dit mooie gebaar.

RUGGESTEUNTJE

Wij mochten het afgelopen kwartaal weer tal van giften ontvangen, van onder andere Magda Van Swygenhove, Denise Reijnaers, Maria Geukens, Johan Stuer, Roger de Jonge en Carwash De Ronde. Hartelijk dank hiervoor!

Ook in het kader van verjaardagen werden bedragen geschonken aan de Liga door Mevr. Colle, Dhr. Hommen en Mevr. Geukens. Onze Liga waardeert het héél erg dat wij in het kader van deze feestelijke gebeurtenissen mooie giften gekregen hebben. Proficiat en een welgemeende dankjewel!

In ons vorig tijdschriftnummer schreven we over het Benefietoptreden "Doolin in Concert" in Grasheide (Putte). Ondertussen hebben we de cheque ter waarde van € 2.792,33 in ontvangst mogen nemen. Nogmaals hartelijk dank hiervoor!

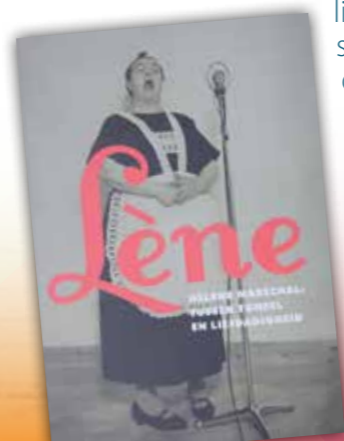
Hartelijk dank!

ACTIES TER ONDERSTEUNING VAN DE ALZHEIMER LIGA VLAANDEREN:

Hulde aan Héléne Maréchal en gulle gift aan de Familiegroep Dementie Regio Gent.

Op 27 mei 2019 stelde Eric Bauwens zijn nieuwste boek, "Lène", voor met de biografie van een merkwaardige vrouw. Het was zeventig jaar geleden dat Héléne Maréchal (1893-1970) een punt zette achter haar toneelcarrière. Toch was "Lène" – want zo noemden de Gentenaars haar – meer dan gewoon maar een schitterende actrice, zangeres en cabaretière. Haar hele leven lang zette ze zich in voor zieken, bejaarden, weeskinderen, soldaten en oorlogsveteranen.

Tijdens de voorstelling was ook plaats voor de hedendaagse problematiek van de zorg voor een persoon met dementie. De noodzaak om

mantelzorgers te ondersteunen in hun dagelijks opdracht werd op een speelse, maar correcte manier duidelijk gemaakt door Hein Vanhuysse. Tina De Gendt praatte deze avond aan elkaar en presenteerde de gasten zoals Lily Castel, die ooit nog met Héléne Maréchal in de Minard op scène stond. Lily Castel haalde herinneringen op en zong ook een paar typische volksliederen uit de periode van Lène. Ook Carine Stevens, die de liedjes van Lène kan vertolken samen met Ann Lemaitre traden op. Nog een aantal prominente Gentenaars waren op de afspraak: Will Ferdy, Freek Neiryck en Luk De Bruyker gaven hun mening en visie op het werk dat Héléne Maréchal heeft gepresteerd. De leerlingen van de

koperklas van de Stedelijke Academie de Kunstbrug en de kinderfanfare Goeste Majeur gaven de avond een extra cachet.

De opbrengst van de variété avond was ten voordele van de Familiegroep Dementie Regio Gent van de Alzheimer Liga Vlaanderen. De auteur en zijn echtgenote waren immers gedurende jaren trouwe deelnemers van de Familiegroep.

Tijdens het jaarlijkse gezellig samenzijn van de Familiegroep Dementie Regio Gent mocht de voorzitter Jan Barbe een cheque ontvangen met de opbrengst ter waarde van € 1242,36 uit de handen van de auteur van het boek.

U kunt het boek "Lène. Héléne Maréchal: tussen toneel en liefdadigheid" in de boekhandel kopen voor de prijs van € 20 euro. ISBN 978 94 929 4447 4.

Door: Jan Barbe, provinciaal steunpunt Oost-Vlaanderen en voorzitter Familiegroep Dementie regio Gent

Fietsen voor dementievriendelijkheid - Jean fietst weer sinds 13 juni!

Toen 15 jaar geleden bij zijn vrouw de diagnose jongdementie werd vastgesteld, vond Jean Aerts het heel onrechtvaardig dat er nog zo weinig bekend was over deze aandoening. Hij nam zich voor om jongdementie onder de aandacht te brengen en te houden. Dat doet hij onder andere als vrijwilliger van de Alzheimer Liga Vlaanderen en door getuigenissen te geven over de persoonlijke ervaring met jongdementie bij zijn vrouw Gerda. In haar 50ste levensjaar werd de diagnose frontotemporale dementie (FTD) gesteld. Zij overleed op 62-jarige leeftijd.

Enkele jaren geleden organiseerde Jean een fietstocht ten voordele van de Alzheimer Liga Vlaanderen en het Maddy Browaey's Fonds voor onderzoek naar frontotemporale dementie. Half juni 2019 heeft hij terug een unieke actie in leven geroepen: 'Fietsen voor Dementievriendelijkheid'. De actie duurt nog tot de Werelddag Dementie in september 2020!

Op 13 juni was het dan zo ver! Woonzorgcentrum H. Catharina in Zonhoven was de place to be! Onder luidde aanmoediging van de bewoners, bezoekers en de burgemeester werd het officiële startschot gegeven voor de fietsactie. Alzheimer Liga Vlaanderen was aanwezig om Jean een hart onder de riem te steken en ervoor te zorgen dat de fietsers in onze fluohesjes duidelijk zichtbaar waren. Tegelijkertijd viel hierdoor onze slogan "Samen dementie draagbaar maken" ook extra op. Daarnaast hadden we een infostand voorzien zodat mensen met vragen over dementie of jongdementie snel konden worden verder geholpen.

Jean fietst nu naar Vlaamse woonzorgcentra die mee de schouders willen zetten onder de actie. Het is de bedoeling dat deze centra een originele bewegingsactiviteit op poten zetten met zoveel mogelijk bewoners van het woonzorgcentrum, families, medewer-

TESTAMENT.BE

OOK ALS JE ER NIET MEER BENT, KAN JE NOG MEER BETEKENEN DAN JE DENKT.

Neem een goed doel op in je testament en vergroot de erfenis van wie je dierbaar is.

ONTVANGEN GIFTEN

kers, de lokale school, ... en hiermee geld inzamelen om de actie van Jean te steunen. De opbrengst zal integraal gaan naar het goede doel en verdeeld worden over de Alzheimer Liga Vlaanderen, het Expertisecentrum Dementie Vlaanderen en het Mady Browaey's Fonds. Bij elke activiteit geeft Jean op een positieve manier uitleg over het thema dat hem zo nauw aan het hart ligt: een beter leven voor mensen met jongdementie en hun naasten!

Iedereen die wil, kan een steentje bijdragen door een gift te storten op rekeningnummer BE39 7350 3203 2519 met vermelding van de actie "Jean fietst weer" of zelf een actie op touw zetten! De actie loopt nog tot de Werelddag Dementie in september 2020.

Voor meer informatie contacteer Jean via jean.aerts@hotmail.com of op 0479 409 394!

Alvast heel erg bedankt, Jean, voor deze mooie sponsoractie!

Jean fietst weer
Fietsen voor dementievriendelijkheid
Zet een leuke actie op poten en contacteer Jean

Fietsen van woonzorgcentrum naar woonzorgcentrum
aanverwante organisaties en sympathisanten

WIE GAAT DE UITDAGING AAN?
Start 13 juni en loopt tot eind september 2020

Leuven Hasselt

Brugge Gent Antwerpen

Zonhoven
START 13/06/2019
WOONZORGCENTRUM
H. CATHARINA

Jean Aerts
Dijkbeemdenweg 38/4 - 3520 Zonhoven
jean.aerts@hotmail.com
0479 409 394
011 81 89 11

Frontotemporale Mady Browaey's Fonds
FTLD
vergeet dementie onthou mens

ALZHEIMER LIGA VLAANDEREN vzw
samen dementie draagbaar maken

UZ LEUVEN
expertisecentrum dementie Vlaanderen
KU LEUVEN
UNIVERSITEITSFONDS

Les Copains du Velo - 5 mannen fietsen de identieke Ronde van Frankrijk van 1969 voor het goede doel!

Van 12 juni tot 3 juli 2019 fietsten 5 sportieve mannen 50 jaar na Eddy Merckx' eerste Tourzege de identieke Ronde van Frankrijk van 1969. Met de opbrengst van hun actie ondersteunen zij 3 goede doelen waaronder de Alzheimer Liga Vlaanderen.

"Met z'n vijven gaan we trachten dezelfde 4.117 kilometer af te leggen als in 1969. We starten op woensdag 12 juni in Roubaix en hopen op 3 juli in Parijs (Vincennes) over de 'eindmeet' op de Vélodrome te kunnen rijden. Onderweg krijgen we steun van vele vrienden. Velen onder hen zullen enkele dagen met ons meefietsen gedurende het hele parcours. We beseffen dat het heel lastig zal worden en we verwachten dat we met vallen en opstaan toch over de streep geraken."

Voor meer informatie neem zeker een kijkje op hun website: www.copainsduvelo.be.

We hopen dat de sportieve mannen genoten hebben van hun fietstocht en danken hen hartelijk voor deze actie!

Battle for Alzheimer – studenten organiseren paintball-tornooi!

Een groep geëngageerde studenten handelswetenschappen van de KU Leuven organiseerden op zondag 31 maart 2019 een paintball-toernooi bij Red-Fox paintball in Nijlen. Je kon er ook iets lekkers eten en drinken en bovendien werd er extra sfeer voorzien met leuke muziek van een DJ. Om de tegenstanders te zien spelen, werden de wedstrijden gelivestreamd op televisieschermen aan de bar, zodat de tactieken van rechtstreekse concurrenten konden worden geanalyseerd. Ook de Alzheimer Liga Vlaanderen was aanwezig met een infostand om vragen te beantwoorden over dementie.

Voor een prijs van 22€/persoon konden deelnemers paintballen om het goede doel te steunen. Het volledig opgehaalde bedrag van 535€ ging rechtstreeks naar de Alzheimer Liga Vlaanderen. De studenten wilden met dit project iedereen die in contact staat met dementie een hart onder de riem steken en hun maximale steun betuigen door zoveel mogelijk geld in te zamelen.

Hartelijk dank voor deze actie! We zijn ontzettend blij met jullie steun!

*Super bedankt
...voor jullie inzet!*

3DE BIJEENKOMST VLAAMSE LOTGENOTENGROEP FRONTOTEMPORALE DEMENTIE (FTD)

Op zaterdag 1 juni 2019 kwam de Vlaamse lotgenotengroep Frontotemporale Dementie (FTD) voor de derde keer samen in Sint-Niklaas. 18 personen uit verschillende provincies waren aanwezig.

Elly Prins (Gezondheidszorgpsycholoog) en Alwies Hendriks (psychomotorisch therapeut) werken bij de stichting Waalboog (<https://www.waalboog.nl/>) en waren onze sprekers op die dag. De Waalboog is gespecialiseerd in zorg voor mensen met complexe zorgvragen of gedragsproblemen. In de regio Nijmegen bieden ze zorg en behandeling bij de mensen thuis, in 5 woonzorgcentra en in het specialistisch zorg en (dag)behandelingscentrum. Zij zorgen voor een zorg op maat van de persoon met dementie.

Gedragsveranderingen en cognitieve functiestoornissen zijn kenmerkend bij frontotemporale dementie, waarbij geheugenstoornissen zeker in het begin minder op de voorgrond staan. Zij reageren alleen nog maar ontremd op prikkels in zichzelf of uit hun omgeving. Zij móeten iets met die prikkels doen. Zelf kunnen ze het gedrag niet stoppen, dus als de omgeving het gedrag niet stopt kan het eindeloos doorgaan. De omgeving moet het gedrag gaan sturen, zorgen dat negatieve prikkels weggenomen worden en de persoon actief laten focussen op goede prikkels,

waardoor er nieuwe automatismen gecreëerd kunnen worden.

Tijdens de bijeenkomst werden praktische handvaten aangereikt om het gedrag van een persoon met dementie te sturen. Het komt er vooral op aan om eenvoudige zaken te doen die de persoon met dementie helpen om zich te focussen op iets anders, iets nieuws.

De volgende bijeenkomsten van de Vlaamse lotgenotengroep Frontotemporale Dementie (FTD) vinden plaats op zaterdag 12 oktober en op zaterdag 7 december, telkens van 13.30 uur tot 17 uur (Campus Waas, Sint-Niklaas).

Meer info is te vinden op onze website: <https://www.alzheimerliga.be/nl/nieuws/opstart-nieuwe-vlaamse-lotgenotengroep-frontotemporale-dementie>

Veel dank aan alle medewerkers en aanwezigen!

Door: Linda Vandevre, Bestuurder Alzheimer Liga Vlaanderen, intervisiecoach Alzheimer Phone National in Vlaanderen en kernlid Vlaamse lotgenotengroep Frontotemporale Dementie (FTD)

VLAAMSE WERKGROEP VAN MENSEN MET DEMENTIE – LANCERING EERSTE MANIFEST VOOR VLAANDEREN!

In onze vorige editie kon u lezen dat er tijdens de vijfde bijeenkomst van de Vlaamse werkgroep van mensen met dementie hard werd gewerkt aan hun "mission statement" of Vlaams Manifest van personen

met dementie. Ook werd er een video opgenomen met persoonlijke boodschappen van de werkgroepleden.

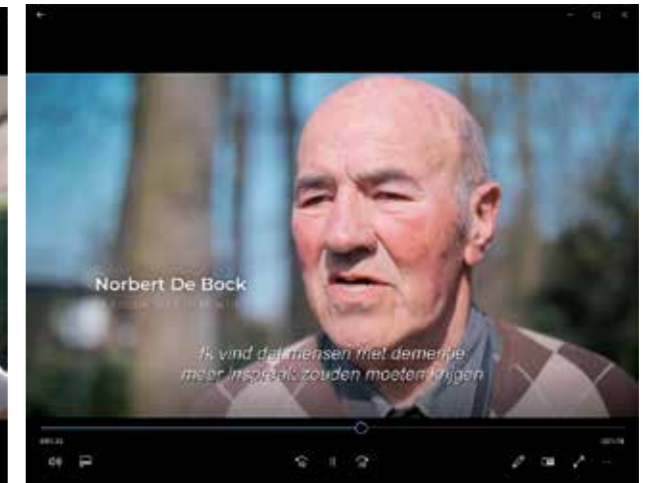

Op 10 mei 2019 was het dan zover. Heel officieel werd door de Alzheimer Liga Vlaanderen i.s.m. het Expertisecentrum Dementie Vlaanderen het persbericht gelanceerd om het Manifest samen met de video aan te kondigen, een primeur voor Vlaanderen!

Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin zei het volgende: *"De afgelopen jaren zijn er, onder andere met het Dementieplan Vlaanderen en het Referentiekader voor*

Geert en Ikuko Van Laer, Vlaamse werkgroep van mensen met dementie

Norbert De Bock, Vlaamse werkgroep van mensen met dementie

kwaliteit van leven, wonen en zorg voor personen met dementie, belangrijke stappen gezet in de richting van een dementievriendelijk Vlaanderen. Nu moeten we verder gaan op de ingeslagen weg. Dit Manifest is een duidelijk appel aan de samenleving om de rechten van personen met dementie te erkennen."

Op de agenda van de volgende vergadering van de Vlaamse werkgroep van mensen met dementie op 27 mei 2019 stond het bespreken van verdere acties om het manifest en de video te verspreiden. Er was opnieuw veel enthousiasme om initiatieven en activiteiten te bespreken die de Vlaamse werkgroep in de toekomst nog wenst op te nemen. Voor de komende periode werden er prioriteiten aan deze acties toegekend. Hou zeker www.alzheimerliga.be in de gaten voor meer nieuws!

Voor meer informatie bezoek volgende websites:
www.alzheimerliga.be
www.dementie.be
onthoumens.be/onze-stem

De video kan u terugvinden op onze website:
<https://www.alzheimerliga.be/nl/nieuws/hand-hand-eerste-manifest-voor-vlaanderen-van-mensen-met-dementie>

Hand in hand: MANIFEST van mensen met dementie

Dit manifest wil een warme oproep zijn aan de hele samenleving om gehoor te geven aan mensen met dementie. Dementie is een langzaam proces waarbij de hersenen steeds moeizamer functioneren. Terwijl mensen met dementie niet meer alles weten, worden zij door de maatschappij vaak vergeten. Samen willen we het taboe doorbreken en werken aan een dementievriendelijke samenleving! Hoort en zeg het voort!

- 1. Luister naar ons!**
Luister naar onze woorden en / of onze lichaamstaal.
Wij willen gehoord worden in elke fase van onze aandoening.
- 2. Geef ons een stem!**
Beslis niet óver, maar mét ons!
We willen betrokken worden in de communicatie over ons leven met dementie.
- 3. Laat ons erbij horen!**
Sluit ons niet op en sluit ons niet buiten.
Wij willen op ons eigen ritme kunnen deelnemen aan sociale activiteiten.
- 4. Laat ons genieten met lotgenoten!**
Geef ons de kans om lotgenoten te ontmoeten.
We willen kunnen zijn zoals we zijn en het is wat het is.
- 5. Let op je woorden!**
Spreek genuanceerd en respectvol over en met ons!
Wij willen geen taboes meer horen.
- 6. Geef ons kansen!**
Laat ons ons leven zelf in handen houden.
Daarvoor willen wij toegang tot zorg en ondersteuning op maat!
- 7. Mijd ons niet in 't beleid!**
Laat ons meedenken!
Wij willen meespreken over beleidsbeslissingen die gaan over onze belangen!
- 8. Laat ons ook wat nieuws beleven!**
Laat ons nieuwe ervaringen opdoen en geef ons kansen om te leren!
Wij blijven nieuwsgierig.
- 9. Geef antwoorden op onze noden!**
Zorg dat er aangepaste voorzieningen zijn!
Wij willen betaalbare en bereikbare hulp.
- 10. Wees vriendelijk – dementievriendelijk!**
Laten we samenleven in een dementievriendelijk Vlaanderen.
Wij willen gestimuleerd worden in onze mogelijkheden en begrip voor onze beperkingen.

NIEUWE FAMILIEGROEPEN DEMENTIE EN JONGDEMENTIE

We zijn zeer verheugd te melden dat sinds de start van het nieuwe jaar reeds vijf nieuwe Familiegroepen werden opgericht: twee Familiegroepen Jongdementie (Londerzeel en Haspengouw) en drie Familiegroepen Dementie (Haspengouw, Essen en Kontich)!

Op dit moment tellen we maar liefst 62 Familiegroepen Dementie en Jongdementie in Vlaanderen.

We wensen alle kernleden van de nieuwe Familiegroepen veel succes toe!

DOE-BOEK DEMENTIEVRIENDELIJKE GEMEENTEN: SAMEN VOOR EEN DEMENTIEVRIENDELIJK VLAANDEREN

Met het interactieve Doe-boek 'dementievriendelijke gemeenten' roepen de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten, het Expertisecentrum Dementie Vlaanderen, de Alzheimer Liga Vlaanderen vzw en de Vlaamse Ouderenraad op tot actie. De publicatie is het resultaat van gesprekken met lokale besturen die al dementievriendelijk werken, zorgprofessionals, mantelzorgers en personen met (jong)dementie zelf. Zij maken vanuit hun persoonlijke of professionele bril concreet wat 'dementievriendelijk' betekent. De methodieken, tips en goede praktijken die het Doe-boek rijk is, weerspiegelen wat zij belangrijk en betekenisvol vinden. Met dit interactieve document willen de vier organisaties dementievriendelijk beleid hoog op de Vlaamse lokale agenda zetten. Het pleidooi voor een dementievriendelijke samenleving is niet nieuw, maar meer dan ooit actueel.

Volgens de Wereldgezondheidsorganisatie is dementie de grootste sociale en economische uitdaging van deze eeuw. In 2030 zullen er wereldwijd meer dan 82 miljoen mensen met dementie zijn, goed voor een kostenplaatje van ongeveer 1.5 triljoen euro. En ook in Vlaanderen liegen de cijfers er niet om: het Expertisecentrum Dementie Vlaanderen beraamde dat het aantal personen met dementie tussen 2018 en 2035 met 42.7% zal toenemen.¹ Omgerekend zijn dat 188.183 mensen; genoeg om het sportpaleis tot drie keer toe te vullen! Reken daar de betrokken mantelzorgers bij en je krijgt pas echt een idee van hoeveel personen er met dementie te maken hebben. Het taboe dat nog op dementie rust, is niet min. In Vlaanderen weerklinkt dan ook luid een oproep tot actie! Want overal waar het aantal personen met dementie toeneemt, lijken ook steeds meer mensen uit de boot te vallen.

Het Doe-boek wil lokale besturen niet enkel aanspreken op hun verantwoordelijkheden, maar hen evenzeer op weg helpen naar een dementievriendelijke gemeente. Daarnaast roept het Doe-boek ook mantelzorgers, belangenorganisaties en de man in de straat op tot actie. Ook zij kunnen hun lokaal bestuur uitdagen én appelleren om als dementievriendelijke gemeente aan de slag te gaan. De vele goede praktijken en methodieken in het Doe-boek geven aanknopingspunten voor burgers van alle slag om bij hun lokaal bestuur aan te kloppen. Op die manier wil het Doe-boek dementievriendelijk engagement ook van onderuit laten groeien. Familiegroepen Dementie en

Jongdementie zijn bij uitstek waardevolle klankbordgroepen van personen met dementie en hun mantelzorgers. Zij weten als geen ander wat er leeft en waar verbetering mogelijk/nodig is. Dat maakt hen een belangrijke graadmeter van hoe dementievriendelijk hun lokaal bestuur is. Staat het dementievriendelijke narratief dus nog niet op de agenda van jouw lokaal bestuur? Is er (nog) te weinig draagvlak, animo of inspiratie om aan de slag te gaan? Laat het Doe-boek jou helpen om 1) de eis voor een dementievriendelijke gemeente kracht bij te zetten en 2) om jouw lokaal bestuur over de streep te trekken.

Er gebeurt al heel wat, maar er is nog ruimte voor verbetering. Het Doe-boek geeft handvaten om aan de slag te gaan met de uitdagingen van vandaag voor het sterk dementievriendelijk beleid van morgen!

Vragen over de oproep tot actie of over dementievriendelijke gemeenten in het algemeen? Mail naar iris.demol@vvsig.be.

Voor meer informatie en het Doe-Boek zelf kan je ook onze website raadplegen: <https://www.alzheimerliga.be/nl/nieuws/oproep-tot-actie-samen-voor-een-dementievriendelijk-vlaanderen>

Door: Iris De Mol, stafmedewerker ouderenbeleid, Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten

¹ N.v.d.r. Zie ook <https://www.alzheimerliga.be/nl/zoeken/nieuwe%20cijfers%20>

NIEUW WOONZORGCENTRUM BETREKT PERSONEN MET DEMENTIE VOOR NIEUW CONCEPT VAN WONEN EN ZORG

Met de bouw van het nieuw woonzorgcentrum "Het Meerlehof" in Lummen, waarin kleinschalig wonen centraal staat, wil het bestuur komen tot een gedragen nieuw concept van wonen en zorg. Men wil dit doen met aandacht voor alle betrokkenen dus zeker ook voor personen met dementie, personeel, familieleden van de bewoners, personeel thuiszorgdiensten, leden van de Familiegroep Dementie regio Lummen van de Alzheimer Liga Vlaanderen, seniorenverenigingen van Lummen en gebruikers van het Lokaal dienstencentrum te Lummen. De Familiegroep Dementie regio Lummen van de Liga werd expliciet betrokken omdat ook mantelzorgers van personen met dementie regelmatig geconfronteerd worden met een opname in een woonzorgcentrum. Zo kregen ook zij de gelegenheid om hun verwachtingen ten aanzien van het woonzorgcentrum kenbaar te maken.

"Voor de realisatie van dit project kon ik in eerste instantie rekenen op een enthousiast dynamisch team", aldus Marc Gijbels, directeur van woonzorgcentrum "Het Meerlehof". De eerste stap die we hebben gezet, was het individueel bevragen van al onze bewoners. Bij de bewoners met dementie werd gekeken naar het beste moment om een kort interview af te nemen. Vragen werden begeleid door sprekende afbeeldingen om hen te stimuleren. De antwoorden vormden de basis voor de volgende stappen van het participatief traject. Dankzij hun reacties kwamen we ook op de centrale thema's zoals voeding, sociale contacten, zorg in dialoog, vrijheid/autonomie, zinvolle tijdsbe-

steding, personeel en omgang tussen familie-personeel-bewoner.

Deze thema's kwamen terug aan bod op het werfcafé waarop alle betrokkenen hun kans kregen om te dromen over hun ideaal woonzorgcentrum. Op het einde van de dag mochten deelnemers drie onderwerpen kiezen die ze graag op 'het werfcafé PLUS' concreet wilden uitdiepen. Hier konden we rekenen op de hulp van drie deskundigen uit het werkveld. Uit de concrete voorstellen werd een keuze gemaakt van wat de deelnemers het liefst zo snel mogelijk in de praktijk zien veranderen.

Welke resultaten zien we nu reeds na het voorgaande traject? Kleine verbeterpunten werden onmiddellijk aangepakt. Alle stakeholders voelen zich meer betrokken bij de visie in het woonzorgcentrum. Deelnemers houden er algemeen een positief gevoel aan over. Het zet het beleid aan tot het bijwerken van de visie en missie van het woonzorgcentrum. Met wat bijkomende inspiratie uit het boek 'Als Disney de baas was in uw ziekenhuis, 9,5 dingen die u anders zou doen', werd de nieuwe visie ingevoerd in de dagelijkse werking van "het Meerlehof".

Intussen zijn er werkgroepen rond verhuis, voeding, leefplezier en vrijheid met zowel bewoners als personeelsleden. Deze werkgroepen onderzoeken hoe ze de resultaten zo goed mogelijk kunnen invoeren in het woonzorgcentrum. Bij elk nieuw thema worden alle bewoners kort individueel bevraged. Dankzij de medewerking van alle personeelsleden is dit qua tijdsinvestering goed doenbaar. De bewoners die zich verbaal niet kunnen uitdrukken, proberen we toch een stem te geven via ondersteunende technieken of de familie.

Kortom het wordt een evidentie om iedereen te betrekken bij beslissingen rond allerlei onderwerpen die hun aanbelangen. Dit via verschillende wegen zoals de individuele bevragingen, de werkgroepen, de Gebruikersraad, de Familiegroep Dementie regio Lummen van de Liga en de familieraad. Zo heeft iedereen inspraak over thema's die voor hen relevant zijn, los van een fysieke en/of psychische beperking.

Door: Manuela Vandenboer, referentiepersoon Dementie Woonzorgcentrum "het Meerlehof" en voorzitter van de Familiegroep Dementie Regio Lummen van de Alzheimer Liga Vlaanderen

VZW GEÏNTEGREERDE ZORG WAASLAND LANCEERT PROJECT VAN DEMENTIECOACHES

De vzw Geïntegreerde zorg Waasland is één van de 12 goedgekeurde pilootprojecten geïntegreerde zorg chronisch zieken in België. De 12 pilootprojecten werden opgericht en goedgekeurd door de ministers van Volksgezondheid van de deelstaten en de federale overheid. Zij deden dit in het kader van een plan om te komen tot geïntegreerde zorg voor een betere gezondheid. De vzw Geïntegreerde zorg Waasland bestaat uit niet minder dan 50 verschillende zorg- en welzijnspartners, waaronder de Alzheimer Liga Vlaanderen.

De vzw Geïntegreerde Zorg Waasland heeft zich geëngageerd om naar aanleiding van de voorstelling van het Zorgpad dementie zich in te zetten om een project uit te werken met als doel personen met dementie en hun mantelzorgers ondersteuning te bieden. Er werd gekozen om het project van dementiecoaches te lanceren in het Waasland.

Mevr. Lut Heyndrickx, kernlid van de Familiegroep Dementie regio St Niklaas van de Alzheimer Liga Vlaanderen werd gevraagd om mee te werken aan dit project vanuit de invalshoek van de mantelzorgers. Er werd ook gebruik gemaakt van de expertise en feedback van de Liga om het project verder concreet vorm te geven.

Het resultaat is dat er vanaf mei 2019 personen met een recente diagnose dementie (diagnose na januari 2018) en hun mantelzorger beroep kunnen doen op een dementiecoach. Een dementiecoach is een gespecialiseerde hulpverlener die kan ingezet worden bij een dementieproces ter ondersteuning van de persoon met dementie en zijn/haar mantelzorger(s). Personen met dementie en hun mantelzorger zitten, na het krijgen van een diagnose, vaak met honderden vragen. Er zijn heel wat organisaties die kunnen helpen met deze vragen, maar vaak zien mensen de bomen door het bos niet meer. De artsen (neurologen, gerieters en psychiaters) kunnen voor de persoon met dementie of diens mantelzorger een dementiecoach aanvragen.

De aanmelding gebeurt via het project. Van hieruit zal, op basis van de geografische regio en de beschikbaarheid, een dementiecoach worden aangesteld. De dementiecoach zal deze personen kunnen ondersteunen in hun zoektocht naar hulp, fungeren

DEMENTIECOACH WAASLAND

Jij of een familielid hebben recent de diagnose dementie gekregen. De kans is heel groot dat je nu met honderden vragen zit! Weet dat er heel wat organisaties zijn die je met deze vragen kunnen helpen.

Wat kan de dementiecoach voor jou betekenen ?

De dementiecoach luistert naar je verhaal, maakt je wegwijs in het zorglandschap en helpt je de juiste richting te vinden.

**VRAAG
ERNAAR BIJ
JE ARTS!**

Je arts kan je helpen bij het aanvragen van een dementiecoach.

Waar kan je zelf terecht?

- Website: www.geintegreerdezorgwaasland.be
- Mail: info@geintegreerdezorgwaasland.be
- Tel.: 0483 41 39 69

**GEÏNTEGREERDE
ZORG WAASLAND**

pilootproject chronisch zieken

* diagnose vóór januari 2018

als hun vertrouwenspersoon en hen wegwijs maken in het zorglandschap in de regio. Om dit te verwezenlijken zal de dementiecoach een aantal consulten aan huis inplannen. Het eerste consult zal, mits toestemming, plaatsvinden samen met de huisarts. Hiernaast zal de coach ook telefonisch bereikbaar zijn voor vragen en bijkomende info. De focus ligt op het verstrekken van informatie in de beginfase na de diagnose. Op die manier wordt er getracht het draagvlak van de mantelzorger te verhogen opdat hij/zij samen met de persoon met dementie sterker staat bij het nemen van bepaalde keuzes, net omdat hij/zij voldoende geïnformeerd werd en weet waar hij/zij terecht kan.

Voor meer info of vragen omtrent dit project kan u steeds contact opnemen via 0483/41.39.69 of info@geintegreerdezorgwaasland.be.

U kan ook bijkomende informatie vinden op de website: www.geintegreerdezorgwaasland.be

Bron: persbericht vzw Geïntegreerde Zorg Waasland

HOE ONZE NOORDERBUREN UIT IJSSELSTEIN DE MOSTERD KOMEN HALEN IN HERENTALS

De werkgroep Herentals Dementievriendelijk ontving op 3 juni 2019 een 14-koppige delegatie uit IJsselstein (een gemeente bij Utrecht, in jumelage met Herentals) die benieuwd waren hoe hun zustergemeente aan een dementievriendelijke omgeving werkt.

Onze noorderburen genoten, samen met een delegatie van de Herentalse woonzorgcentra, van een dagje info over dementie en van een rondleiding in het Dienstencentrum Convent2 waar zij kennis maakten met het fotoboek dementie, het woonzorgcentrum en de assistentiewoningen van Sint-Anna met de belevingstuin in afdeling Lavendelven. Ze bezochten ook het dagverzorgingscentrum CADO Herentals waar personen met dementie welkom zijn en de Stedelijke Academie voor Beeldende Kunst waar het kunstproject "Kunst om niet te vergeten" werd voorgesteld.

De werkgroep Herentals Dementievriendelijk is ontstaan naar aanleiding van het interregionaal project.2013-2015 waarbij 4 Nederlandse en 4 Vlaamse (uit de Antwerpse Kempen) gemeenten zijn betrokken. Er is een hecht samenwerkingsverband tussen het stadsbestuur, het OCMW, de drie Herentalse woonzorgcentra (Bremdael, Vogelzang, Sint-Anna), het LDC 't Convent (coördinator) en de Familiegroep Dementie regio Herentals van de Alzheimer Liga

Vlaanderen. Tijdens de slotconferentie van dit project werd op 24 september 2015 het charter "Herentals Dementievriendelijk" ondertekend.

Hieronder een selectie van onze deelprojecten:

- Vanuit onze Familiegroep Dementie regio Herentals hebben we uiteraard onze lotgenotencontacten, die meestal doorgaan in de woonzorgcentra en dan ondersteund worden door de referentiepersoon dementie.

- Ondersteuningsgroep dementie (praatcafés): informatie geven aan geïnteresseerden en professionelen over dementie gerelateerde onderwerpen.

- Organisatie van allerhande infomomenten, zoals bv. een lezing door Prof. Dr. Christine Van Broeckhoven, of toneelstukken, zoals "Va is koning" en "U bent mijn moeder". Op 1 oktober 2019 om 20u mogen wij Prof. Dr. Christine Van Broeckhoven opnieuw verwelkomen bij ons, dit keer zal zij spreken over jongdementie.

- Voor de positieve beeldvorming is er de fototentoonstelling en diaprojectie die een totaalbeeld geeft van de persoon met dementie (de mens in het verhaal). Deze fototentoonstelling zal trouwens ook te zien zijn op onze Werelddag Dementie te Mol op 21 september.

- Voor het sensibiliseren van de inwoners werden er bierviltjes en stickers samen met een folder ter beschikking gesteld voor de plaatselijke middenstand, horeca en verenigingen.

- Oprichting van een Infopunt dementie.

- Samenwerking met de Stedelijke Bibliotheek voor het uitlenen van naslagwerken en boeken in verband met dementie.

- Project "Vermissing" om personen met dementie snel terug te vinden wanneer ze weglopen of verdwalen.

- Dementievriendelijke wandeling aan de woonzorgcentra, de stadswandeling voor personen met dementie (al dan niet gegidst, aan de hand van een brochure – samenwerking met toeristische dienst) en met reminiscentie: fotoboek met stadszichten vroeger en nu (foto's genomen door de leden van de Fotoclub).

- "Kunst om niet te vergeten": kunstproject voor personen met dementie in samenwerking met de Stedelijke Academie voor Beeldende Kunst.

Personen met dementie gaan samen met een begeleider 1 namiddag per week naar de academie.

Algemeen kunnen wij als Familiegroep Dementie regio Herentals met fierheid stellen dat wij samen ijveren voor een stad, voor een samenleving, waarin mensen ontspannen met elkaar omgaan en waarin er volop plaats is voor mensen die 'anders' zijn. Dementievriendelijk Herentals vertrekt vanuit de noden en de behoeften van zijn inwoners met dementie, hun familie en mantelzorgers waarbij ingezet wordt op het omgaan met mensen met dementie en het bevorderen van hun levenskwaliteit alsook van zijn/haar omgeving.

Door: Lieve Pelgrims, voorzitter van de Familiegroep Dementie regio Herentals van de Alzheimer Liga Vlaanderen

OFFICIEEL STATUUT EN BETAALD VERLOF VOOR MANTELZORGERS

MANTELZORG
doe je samen!

In Vlaanderen zijn 150.000 personen als mantelzorgers geregistreerd. In België zijn er dat naar schatting 800.000 burgers. Meestal gaat het om inwonenden. Mantelzorg is hulp geboden aan een zorgbehoevend persoon door iemand uit de directe omgeving. De uitkering tijdens het mantelzorgverlof is dezelfde als deze voor het thematisch verlof 'medische bijstand'. Het verlof zal voltijds één maand opgenomen kunnen worden, of halftijds twee maanden. Het is de bedoeling om dit stelselmatig op te trekken tot zes maanden. Elk jaar komt er één maand bij voor wie voltijds werkt en twee maanden voor wie deeltijds aan de slag is.

Door de vergrijzing zal de zorgnood de komende jaren toenemen. De ondersteuning van mantelzorgers zorgt ervoor dat ze minder snel uitvallen en kunnen samenwerken met formele zorgverstrekkers, wat de middelen voor de nodige zorg dus verhoogt.

Bronnen:
<https://www.maggiedeblock.be/mantelzorgers-krijgen-erkenning-en-betaald-verlof/>
<https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2019/04/03/mantelzorgers-krijgen-verlof-en-een-beter-statuut/>

Door: Sandy Destenay, vrijwilligster bij Alzheimer Liga Vlaanderen

Vanaf 1 oktober krijgen mantelzorgers die instaan voor de zwaarste zorgverlening een officieel statuut. Op die manier kunnen zij in hun professioneel leven een stap terugzetten om een naaste te kunnen helpen.

Minister Maggie De Block: "Mantelzorgers zetten hun professionele en persoonlijke ambities 'on hold' om te kunnen zorgen voor iemand die hen na aan het hart ligt. Hun hulp is van onschatbare waarde. Ze moeten dan ook kunnen rekenen op de juiste sociale zekerheid."

Mantelzorgers die zelf een ziekte-uitkering ontvangen kunnen deze niet meer verliezen door de bescherming van het officiële statuut van mantelzorg. Hiervoor is een toelating van de adviserende arts van het ziekenfonds nodig.

SNELLERE OPSPORING VAN DEMENTIE MET SPECIALE DIAGNOSESOFTWARE VAN ICOMETRIX

Het Leuvense bedrijf icometrix, een spin-off van de universiteiten en universitaire ziekenhuizen van Antwerpen en Leuven dat software maakt voor de analyse van hersenscans, speurt dementie sneller en preciezer op met speciale diagnosesoftware. Onlangs haalde het bedrijf maar liefst 16 miljoen op bij investeerders. Een mooie aanleiding voor een gesprek met Dirk Smeets, Vice president Clinical Applications van icometrix (<https://icometrix.com/>).

Dirk, jullie hebben speciale software ontwikkeld die dementie in een vroeger stadium kan opsporen. Hoe werkt die precies?

Dirk: "Om ziektes die dementie veroorzaken te diagnosticeren is een MRI-scan of een CT-scan nodig. Verschillende van die ziektes, zoals de ziekte van Alzheimer, kunnen herkend worden aan het versneld krimpen van

bepaalde hersendelen die gerelateerd zijn aan cognitieve processen en het geheugen. Maar die krimp is met het blote oog moeilijk waar te nemen. Onze software, icobrain dm, gebruikt speciale algoritmes om toe te laten sneller en met meer zekerheid uitsluitsel te geven of iemand aan de ziekte lijdt. Het computerprogramma kan het volume van de hersenstructuren precies opmeten en vergelijken met een databank met normale hersenstructuren."

Wat is nu het verschil met vroeger? Met andere woorden: wat zijn de voordelen van jullie software?

Dirk: "Het voordeel is dat we veel vroeger een diagnose kunnen stellen dan in het verleden waardoor de patiënt in een vroeger stadium zijn leven kan aanpassen en zijn levenskwaliteit verhogen. Bovendien kunnen bepaalde

vormen van dementie voorkomen worden. Een voorbeeld is dementie ten gevolge van alcoholmisbruik. Het is dus erg belangrijk om, als iemand symptomen heeft van dementie, de differentiële diagnose in een vroeg stadium te kunnen stellen."

Welke ziekenhuizen gebruiken jullie software al?

Dirk: "Momenteel zijn dat de universitaire ziekenhuizen van Antwerpen, Brussel en Leuven. Ook de ziekenhuizen in Genk, Heusden, Roeselare en Kortrijk gebruiken ons product. Maar er is wel al veel interesse bij andere ziekenhuizen ook."

Jullie software wordt ook gebruikt voor andere hersenaandoeningen?

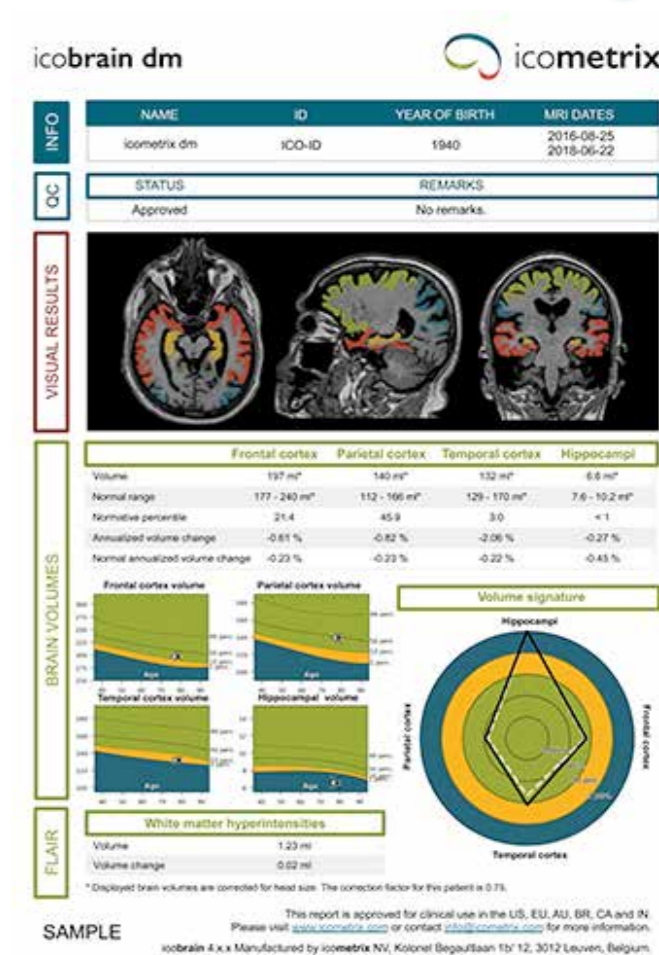
Dirk: "Inderdaad, voor MS bijvoorbeeld, maar dan kijken we naar andere hersenstructuren dan bij dementie. Ook voor traumatische hersenaandoeningen wordt onze software gebruikt. Bij mensen die een hersenletsel hebben opgelopen door een ongeval kijken wij of er hersenschade is en hoe groot die is. En op basis daarvan kan een arts kijken of een operatie nodig is."

Moet ik als patiënt nu meer betalen als mijn radioloog gebruik maakt van jullie software?

Dirk: "Neen, de extra kost wordt nu meestal gedragen door het radiologiedepartement van het ziekenhuis. We ijveren wel sterk voor een terugbetaling door het RIZIV van onze diagnosetechniek, omdat we de levenskwaliteit van mensen met een hersenaandoening sterk kunnen verbeteren. De gezondheidszorg heeft daar ook voordeel bij. Studies wijzen uit dat de opsporing van dementie in een vroeg stadium toelaat om mensen gemiddeld 500 dagen langer thuis te verzorgen in plaats van in een woonzorgcentrum. Dat is aangenamer voor die patiënten en het is een flinke besparing."

Onlangs hebben jullie nog 16 miljoen euro opgehaald bij investeerders. Wat gaan jullie doen met dat extra geld?

Dirk: "We hebben net een belangrijke investeringsronde afgesloten en met dat geld willen we ervoor zorgen dat meer ziekenhuizen onze software kunnen gebruiken en dan in het bijzonder in Europa en de VS. Daarnaast willen we onze software inzetten voor nog meer aandoeningen zoals epilepsie, hersenbloedingen, hersentumoren, voor de ziekte van Parkinson, hoofdpijn enz. Ook willen we naar terugbetaling werken. Daarvoor moeten we studies opzetten die aantonen hoe de levenskwaliteit verbetert als onze software gebruikt wordt."

Bron: www.icometrix.com

Tot slot, willen we als bedrijf ook ons steentje bijdragen tot de zoektocht naar medicijnen voor onder meer de ziekte van Alzheimer door actief te zijn in het wetenschappelijk onderzoek."

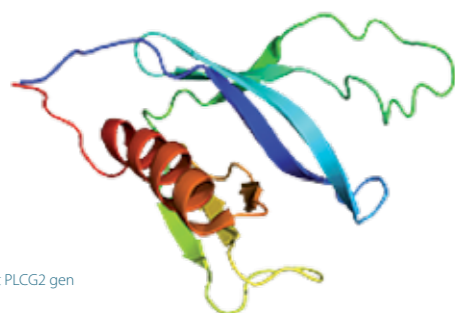
Door: Karolien Selhorst, freelance journalist & copywriter en vrijwilligster bij Alzheimer Liga Vlaanderen

ZELDZAME VARIANT VAN HET 'PLCG2' GEN BESCHERMT MOGELIJKS TEGEN DEMENTIE

Uit een gezamenlijk onderzoek van 64 onderzoeksinstellingen uit 7 verschillende landen onder leiding van het Alzheimercentrum Amsterdam en de afdeling Klinische Genetica van Amsterdam UMC blijkt dat een zeldzame variant van het PLCG2 gen mogelijk beschermt tegen dementie.

De resultaten werden afgeleid uit het 100-plus onderzoek waar men poogt om beschermende factoren te ontdekken die het brein tot op hoge leeftijd gezond houden. Deze studie had wereldwijd meer dan een half miljoen deelnemers. De deelnemers uit dit onderzoek vertonen vaker deze erfelijke mutatie van het PLCG2 gen. De onderzoekers vermoeden dat dit komt omdat de deelnemers van het onderzoek heel oud zijn, maar vooral ook helemaal gezond.

voorstelling van het PLCG2 gen
(Bron: Wikipedia)

Het onderzoek toonde aan dat mensen met deze variant van het gen minder kans hebben op de ziekte van Alzheimer, frontotemporale dementie en Lewy-bodies dementie. De aanwezigheid van deze mutatie heeft echter geen invloed op ziektes zoals ALS, de ziekte van Parkinson en MS, die gelijkaardige problemen met eiwitten in de hersenen vertonen.

De onderzoekers bekijken nu hoe deze genetische variant het brein gezond houdt. In vervolgonderzoek willen ze nagaan of het mogelijk is de effecten van het PLCG2 gen na te bootsen met een medicijn. Dit is echter een proces van lange adem.

Marco Blom, manager Wetenschappelijk onderzoek van Alzheimer Nederland: "Dit is een belangrijke stap vooruit in dementie-onderzoek. Het geeft onderzoekers nieuwe aanknopingspunten over beschermende genetische factoren waarmee we in de toekomst de kans op dementie kunnen verkleinen. We zijn er nog niet. Verder onderzoek is hard nodig om meer inzicht te krijgen in het ontstaan van dementie en progressie te maken naar een oplossing voor de ziekte."

Bron: <https://www.alzheimer-nederland.nl>

Door: Sandy Destenay, vrijwilligster bij Alzheimer Liga Vlaanderen

MEDISCHE DRINKVOEDING SOUVENAIID VERMINDERT HERSENINKRIMPING MET 22% BIJ ALZHEIMERPATIËNTEN

LipiDiDiet studie

Tijdens het AD/PD™ 2019 congres in Lissabon (Portugal) – een grootschalig internationaal congres met de laatste ontwikkelingen en vorderingen in Alzheimer- en Parkinsononderzoek – hebben Finse onderzoekers de langverwachte resultaten bekendgemaakt over Fortasyn Connect (Souvenaid, Nutricia), een gepatenteerde multinutriëntencombinatie van vitamines en mineralen die belangrijk zijn om de structuur en functie van de hersenen te ondersteunen. De drinkvoeding is vrij te verkrijgen in verschillende smaken bij de apotheker – ook in België – en is 24 maanden onderzocht geweest bij 311 individuen met alzheimer in het eerste beginstadium, de zogenaamde prodromale alzheimer. Gebaseerd op deze studie, wordt het product aangeraden als medische dieetvoeding bij individuen met alzheimer. De resultaten van de LipiDiDiet studie werden onlangs gepubliceerd in The Lancet, en er kon besloten worden dat de cognitieve achteruitgang minder groot was bij de groep die het product eenmaal daags innam gedurende twee jaar. Een vervolgstudie werd gegarandeerd, met bekendmaking van de nog niet eerder gepubliceerde resultaten tijdens het AD/PD™ congres (27 maart 2019).

Vermindering van herseninkrimping

Bij de eerste interimanalyse na 24 maanden kon geen effect van Souvenaid worden waargenomen wat betreft vermindering van de herseninkrimping

op de MRI-scan. Na drie jaar opvolging echter, konden de onderzoekers besluiten tot tal van positieve effecten van deze drinkvoeding. Behalve een 76% verminderde achteruitgang van het geheugen, kon er ook besloten worden dat er 22% minder totale herseninkrimping én 33% minder inkrimping is van de hippocampus – het geheugencentrum van het brein – in vergelijking met de controlegroep die een drankje kreeg zonder deze multinutriëntenmix (placebo). Het langdurige gebruik van dit product bij vatbare individuen met een vermoeden van de ziekte van Alzheimer of bij personen met milde geheugentekorten blijkt dus daadwerkelijk een significant voordeel te bieden, indien de drinkvoeding vroeg genoeg wordt ingenomen. Daarnaast werden er quasi geen bijwerkingen genoteerd.

Bronvermelding:
Soininen et al. 2017, Lancet Neurology, vol. 16, pp. 965-975

<https://www.nutriciamedical.be/nl-BE/Catalogue/Souvenaid/Souvenaid>

Door: dr. Yannick Vermeiren (PhD) - postdoctoraal onderzoeker Laboratorium Neurochemie & Gedrag, Instituut Born-Bunge, Universiteit Antwerpen en Alzheimer Center Groningen (UMCG), Nederland (contact: yannick.vermeiren@uantwerpen.be) en vrijwillig wetenschappelijk medewerker en secretaris Adviesraad Onderzoek Alzheimer Liga Vlaanderen

LATE: EEN NIEUW DEMENTIESUBTYPE?

Dr. Peter Nelson en collega's van de Universiteit van Kentucky (Lexington, Amerika) beschreven tezamen met een gerenommeerd team van onderzoekers uit Engeland, Japan, Oostenrijk, Zweden en Australië in het voorjaar van 2019 een nieuwe ziekte-entiteit, *Limbic-predominant Age-related TDP-43 Encephalopathy* genaamd, afgekort tot LATE. De bevindingen werden gepubliceerd in het gespecialiseerde vakblad *Brain* [bron: 1].

Het internationale team van wetenschappers onderzocht de resultaten van meer dan 1300 breinen en kon besluiten dat voornamelijk in de leeftijdscategorie boven de 80 jaar, LATE aanwezig was in 20 tot 50% van de gevallen. LATE wordt gekarakteriseerd door de aanwezigheid van *TDP-43 eiwitneerslagen** in de hersenen en is geassocieerd met een *amnestisch** dementiesyndroom, gelijkend op de ziekte van Alzheimer. Het verschil met de ziekte van Alzheimer echter, is dat er hier meestal enkel beta-amyloïde plaques en tau-kluwens voorkomen, maar geen TDP-43 eiwitneerslagen. Daarnaast is het zo dat de TDP-43 eiwitneerslagen zich bij LATE bevinden in één tot maximaal drie hersenregio's, namelijk de *amygdala** (LATE type I), de amygdala en de hippocampus (LATE type II), of in beide voorgenoemde regio's plus een deel van de voorhoofdkwab (LATE type III). Behalve de regionale eiwitneerslagen van TDP-43, zou er ook nog (maar dit is niet noodzakelijk) een *hippocampale sclerose** geobserveerd kunnen worden. Samengevat: veel mensen die op hogere leeftijd (>85) overleden, bleken niet de klassieke amyloïde- en tau-letsels te hebben, doch dementie veroorzaakt door TDP-43 eiwitneerslagen. Gebaseerd op deze onderzoeksbevindingen, besloten de onderzoekers tot een nieuwe naam om zo de gewaarwording te vergroten rond het TDP-43 eiwit. Ook stelden ze hierbij een werkgroep samen en legden ze de diagnostische criteria vast (**Tabel 1**).

Een belangrijk kanttekening hierbij is dat deze diagnose tot op heden enkel gesteld kan worden in de hersenen na een uitgebreid *neuropathologisch** onderzoek (**Figuur 1**). Er bestaan geen biomarkers om deze alzheimervariant op te sporen bij leven, noch bestaan er medicijnen om de ziekte te stoppen. Wel bieden deze onderzoeksresultaten een nuchtere inzicht in de processen die kunnen leiden tot de ziekte van Alzheimer, aangezien niet enkel amyloïde- en

tau-letsels hiervoor nodig zijn. Genetisch onderzoek heeft tot dusver wel vijf risicogenen bij LATE kunnen identificeren, en het lijkt erop dat het ziektemechanismen deelt met frontotemporale dementie [1].

Typerend is dat net zoals bij de courante ziekte van Alzheimer (lees: met de aanwezigheid van tau en beta-amyloïde neerslagen in het brein), ook hier zo'n 20% van de mensen met LATE geen klinisch merkbare dementie heeft, en dat behalve het TDP-43 eiwit, ook de combinatie ervan met het tau-en beta-amyloïde eiwit kan voorkomen. Dat het TDP-43 eiwit veel voorkomt bij ouderen, was overigens al langer bekend. Welke rol het eiwit dus juist speelt bij de ontwikkeling van alzheimer, moet nog worden opgehelderd [2].

Desondanks biedt de benoeming van een nieuwe ziekte-entiteit die sterk gelijkend is op de ziekte van Alzheimer, doch door een volledig verschillend eiwit veroorzaakt lijkt te worden, nieuwe perspectieven in de zoektocht naar een geschikte behandeling tegen 'dementie' an sich. Zoals dr. Peter Nelson haalt aan: "Meer dan 200 virussen kunnen een verkoudheid veroorzaken, dus waarom zouden we verwachten dat er slechts een enkele oorzaak bestaat van dementie [3]?"

Door: dr. Yannick Vermeiren (PhD) - postdoctoraal onderzoeker Laboratorium Neurochemie & Gedrag, Instituut Born-Bunge, Universiteit Antwerpen en Alzheimer Center Groningen (UMCG), Nederland (contact:yannick.vermeiren@uantwerpen.be) en vrijwillig wetenschappelijk medewerker Alzheimer Liga Vlaanderen

Tabel 1: diagnostische criteria en kenmerken van LATE

- TDP-43 eiwitneerslagen moeten aanwezig zijn in tenminste één van deze drie regio's:
 - o Type I: de amygdala
 - o Type II: +de hippocampus
 - o Type III: +de middelste voorhoofdkwab
 - o Hippocampale sclerosering (inkrimping) kan maar hoeft niet noodzakelijkerwijs aanwezig te zijn
- LATE is aanwezig in >20% (tot 50%) van de individuen boven de leeftijd van 80 jaar
- LATE is geassocieerd met een geheugendysfunctie, meestal een amnestisch dementiesyndroom ('dementie van het alzheimer-type')
- De impact op de volksgezondheid is grootschalig en is van dezelfde grootteorde als deze van de ziekte van Alzheimer, vooral omdat beide aandoeningen tezamen kunnen voorkomen
 - o Welke eiwitcombinaties van tau, beta-amyloïde of TDP-43 kunnen voorkomen in het brein, verschilt van individu tot individu
- De genetische risicofactoren voor LATE lijken tot op zekere hoogte overlap te hebben met deze bij de ziekte van Alzheimer en frontotemporale dementie
- Tot op heden is er geen specifieke biomarker voor LATE, wat een belangrijk aandachtspunt is voor toekomstig onderzoek, vooral voor klinische studies

Bron: [1]

Figuur 1 (legende)

Dr. Peter T. Nelson, eerste auteur van het artikel in *Brain*, onderzoekt een deel van de hersenen in het neuropathologielab in het Sanders-Brown Center for Aging in Lexington, Kentucky (Amerika). De scalpel wijst naar de hippocampus. Bron foto: <http://time.com/5580623/new-brain-degeneration-mimics-alzheimers/>

*Lexicon:

- *amnestisch*: komt van het woord amnesie, wat geheugenverlies betekent.
- *amygdala*: een hersenkern die het centrum van de emoties wordt genoemd; deze kern ligt vlak naast de hippocampus (centrum van het geheugen in het brein), en reguleert vooral angst-, agressie- en seksuele gevoelens
- *hippocampale sclerose*: sclerosering van de hippocampus, ofwel 'inkrimping/verkleining' ten gevolge het verlies van hersencellen specifiek in deze hersenkern; daarnaast wordt sclerosering gekenmerkt door gliosis, wat een ontstekingsreactie betekent.
- *neuropathologisch*: neuropathologie is de studie van de ziekte van weefsel van de hersenen, meestal na chirurgische biopsieën of autopsie; na speciale snijtechnieken en fixatiemethoden toe te passen op het gedisseceerde hersenweefsel, kunnen de eiwitneerslagen bij dementie onder de microscoop door middel van gepaste kleuringen op deze weefsels zichtbaar worden gemaakt; zo kan er dan finaal een diagnose van een hersenziekte na overlijden gesteld worden.

Geraadpleegde bronnen:

[1] Nelson PT, Dickson DW, Trojanowski JQ, Jack CR, Boyle PA, Arfanakis K, Rademakers R, Alafuzoff I, Attems J, Brayne C, Coyle-Gilchrist ITS, Chui HC, Fardo DW, Flanagan ME, Halliday G, Hokkanen SRK, Hunter S, Jicha GA, Katsumata Y, Kawas CH, Keene CD, Kovacs GG, Kukull WA, Levey AI, Makkinejad N, Montine TJ, Murayama S, Murray ME, Nag S, Rissman RA, Seeley WW, Sperling RA, White Iii CL, Yu L, Schneider JA, 2019. Limbic-predominant age-related TDP-43 encephalopathy (LATE): consensus working group report. *Brain*, in druk, doi: 10.1093/brain/awz099.

[2] <https://www.alzheimer-nederland.nl/nieuws/nieuwe-veelvoorkomende-vorm-dementie-late>

[3] <https://www.beingpatient.com/late-dementia/>

AANDACHT VOOR DEMENTIE BIJ OUDEREN MET EEN MIGRATIE-ACHTERGROND

Ann Claeys en Saloua Berdai-Chaouni zijn onderzoekers aan Erasmushogeschool Brussel voor het project DiversElderlyCare, waarbij ze onderzoek doen naar de ervaring van dementie en dementiezorg bij ouderen met migratie-achtergrond.

Ellen, student Verpleegkunde aan de Erasmushogeschool stelde hen enkele vragen over dit project.

Saloua en Ann, waarom doen jullie dit onderzoek? Is er dan een verband tussen dementie en migratie?

"We weten op dit moment niet zeker of er een verband is tussen dementie en migratie, maar we weten uit recent onderzoek in Nederland wel dat dementie 3 tot 4 keer meer kan voorkomen bij ouderen met een migratiegeschiedenis. We weten op dit moment niet goed hoe dit komt. Uit onze interviews weten we wel dat de migratie een zeer grote impact heeft op iemands leven."

"De reden waarom we dit onderzoek doen, heeft onder andere te maken met de zichtbaarheid van deze groep. We weten dat migranten-ouderen ook dementie krijgen, en zelfs een hoger risico lopen, en toch zijn zij niet zichtbaar in de zorgverlening of in zorgorganisaties. Ook hun mantelzorgers zijn niet zichtbaar voor de zorg- en dienstverlening. Dus wanneer we zowel de ouderen als de mantelzorgers beter willen ondersteunen, dan moeten we eerst weten wat hun noden zijn. Het is dus op basis van de huidige ervaringen van ouderen, mantelzorgers en professionals dat we voorstellen gaan doen over hoe dementiezorg beter kan aansluiten bij de noden van deze ouderen."

Ann Claeys en Saloua Berdai-Chaouni.

Jullie hadden recent een congres over dementie-diagnostiek. Was dat op basis van vaststellingen uit jullie onderzoek?

"Inderdaad, we zagen in bijna alle verhalen terugkomen dat het stellen van de diagnose van dementie zeer moeilijk was. Bijvoorbeeld omwille van het terugvallen op de moedertaal, een lage scholingsgraad, het niet voldoende kunnen lezen of schrijven, ... maar ook omwille van de diagnose-tests die niet aangepast zijn aan een diverse groep mensen. De test die moet gebruikt worden voor de terugbetaling van medicatie houdt geen rekening met moedertaal, scholingsgraad, geletterdheid, afkomst, ... waardoor die test eigenlijk geen juist en betrouwbaar resultaat geeft."

"We hebben het congres georganiseerd om het debat hierrond te openen. We hebben ook goede voorbeelden van testen getoond die wel geschikt zijn voor ouderen met migratie-achtergrond, als inspiratie voor de zorgverleners die hiermee in aanraking komen."

Wat zijn de plannen voor de toekomst nog?

"Dit voorjaar verwerkten we de informatie uit de interviews en focusgroepen, en we volgen nog enkele ouderen en mantelzorgers longitudinaal op. Op 7 november 2019 plannen we een studiedag in Brussel waarop we een aantal resultaten uit het onderzoeksproject voorstellen."

DiversElderlyCare is een onderzoeksproject van Erasmushogeschool Brussel (opleidingen Verpleegkunde en Sociaal Werk), met financiering van EFRO Brussel.

Meer info over het project DiversElderlyCare via www.diversageing.be

#DEMENTIAPLEDGE2019 VAN ALZHEIMER EUROPE

Ongeveer 9,1 miljoen mensen in Europa hebben dementie en dit aantal zal naar verwachting toenemen tot 14 miljoen mensen in 2040 onder andere als gevolg van de vergrijzing binnen de Europese samenleving. "Aangezien er momenteel geen behandeling beschikbaar is en de toegang tot diagnose, behandeling en zorg in de lidstaten verschillend is, moeten EU-instellingen leiderschap tonen door dementie een prioriteit te maken op het gebied van gezondheid, onderzoek en innovatie en sociale zaken".

Daarom deed Alzheimer Europe met de campagne #DementiaPledge2019 een beroep op kandidaten bij de Europese verkiezingen van 2019 om zich bij de campagne aan te sluiten. Dit hield in dat ze mee vragende partij werden om lid te worden van de 'European Alzheimer's Alliance (EAA), dat ze dementie als een prioriteit stelden in de verschillende Europese politieke domeinen en dat ze een 'dementievriend' werden in hun land.

De campagne liep tot 23 mei 2019, de eerste dag van de Europese verkiezingen. Voor België tekenden Petra De Sutter (Groen), Sara Matthieu (Groen), Bart Staes (Groen) en Hilde Vautmans (Open VLD) in voor de Dementiapledge.

Naar onze mening een goede stap richting dementie als prioriteit in de gezondheidszorg!

Bronnen:
www.alzheimer-europe.org,
www.healtheuropa.eu en
www.alzheimerliga.be

Door: Sandy Destenay, vrijwilligster bij Alzheimer Liga Vlaanderen

Sign the
European Dementia Pledge 2019

1. Join the European Alzheimer's Alliance
2. Support the campaign of Alzheimer Europe and its member organisations to make dementia a European priority and call for:
 - Increased EU funding for and improved collaboration in all areas of dementia research
 - The launch of a European research mission to prevent or cure Alzheimer's disease and other dementias
 - The development of a platform for the exchange of good practices between European countries on care approaches and services
 - The recognition of dementia as a disability and the inclusion of people with dementia in EU disability policies
 - The recognition of the impact of caring for people with dementia and the inclusion of carers of people with dementia in EU Social Pillar policies
3. Become a Dementia Friend and support dementia-inclusive initiatives in my country

MINI-SYMPOSIUM 15 JAAR BIODM

Het Referentiecentrum voor Biologische Merkers van Dementie (BIODM) groeide uit een alliantie tussen Universiteit Antwerpen, Instituut Born-Bunge en de afdeling neurologie en geheugenkliniek van ZNA-Middelheim en ZNA-Hoge Beuken.

Ter gelegenheid van het 15-jarig bestaan van BIODM ging op vrijdag 26/04/2019 in het UAntwerpen een mini-symposium door.

Na de inleiding 'Verdwaald in het geheugenpaleis' door Prof. Dr. Sebastiaan Engelborghs, waardoor we een duidelijk beeld kregen over alzheimer en andere vormen van dementie, kwamen 3 doctoraatsstudenten aan het woord:

- Dr. Ellen De Roeck gaf uitleg over 'Vroege detectie van de ziekte van Alzheimer: verbetering van de neurologische screening'.
- Dr. Ellis Niemantsverdriet besprak de 'Standaardisatie en harmonie van een op biomarkers gebaseerde diagnosestelling van de ziekte van Alzheimer'. Dit steunt vooral op de betere zichtbaarheid van de MRI-scan.
- Dr. Hanne Struyfs besprak de 'Karakterisering en validatie van biomarkers voor een verbeterde classificatie van de pathologie van de ziekte van Alzheimer'. Betere inzichten op basis van de resultaten van de ruggenprik.

Uiteraard kunnen deze onderzoeken slechts gerealiseerd worden door de steun van verschillende partners waaronder Janssen Pharmaceutica, ADx Neurosciences, Epilog en Icometrix.

Dr. Maarten Timmers van Janssen Pharmaceutica gaf een voordracht over het ontwikkelen van geneesmiddelen voor de ziekte van Alzheimer: heden en toekomst. Dr. Eugeen Van Mechelen van ADx Neurosciences vertelde vervolgens over hoe biomarkers een weg zijn naar preventie en behandeling van de ziekte van Alzheimer. Prof. Dr. Ir. Pieter Van Mierlo (Epilog)

vervolgde met zijn lezing "Kan EEG een rol spelen in de diagnose van de ziekte van Alzheimer?". Nadien maakte Dr. Ir. Dirk Smeets (Icometrix) de vertaalslag van MRI biomarkers van onderzoek naar klinische routine bij patiënten met de ziekte van Alzheimer.

Op dit symposium kon ook Prof. Dr. Christine Van Broeckhoven (VIB-UAntwerpen voor Moleculaire Neurologie) niet ontbreken. Zij kon iedereen boeien met haar betoog over de bijdrage van genetica tot een beter begrip van het ziekteproces en de diagnose van de ziekte van Alzheimer.

BIODM geeft niet alleen aandacht aan de wetenschappelijke component van de ziekte van Alzheimer, maar ijvert tevens voor de verbinding van personen met dementie met het gangbare maatschappelijke leven. In die optiek werden twee prachtige initiatieven in de kijker geplaatst. Jan De Vree lichtte aldus het museumproject "Meet me @ MHKA" toe. Hanne Deneire van "House of Music" nam de aanwezigen mee in het thema: "Een andere dementie in muziek" en sloot dit symposium af met een beklijvend saxofoonnummer.

Ook Alzheimer Liga Vlaanderen was aanwezig op dit mini-symposium. Wij waren zeer verheugd dat Prof. Dr. Sebastiaan Engelborghs, die ook zetelt in de Adviesraad Onderzoek van de Liga, tijdens dit gebeuren in de bloemetjes werd gezet met zijn benoeming tot Professor aan de Vrije Universiteit Brussel en Diensthoofd Neurologie UZ Brussel.

Hartelijk dank en felicitaties aan de organisatoren Sebastiaan Engelborghs, Maria Bjerke, Sara Valckx en Naomi De Roeck voor dit boeiende mini-symposium!

Door: Francois De Vleeschouwer, voorzitter Alzheimer Liga Vlaanderen en Linda Vandeviere, Bestuurder Alzheimer Liga Vlaanderen, intervisiecoach Alzheimer Phone National in Vlaanderen en kernlid Vlaamse lotgenotengroep Frontotemporale Dementie (FTD)

ISUPPORT EN PSYCHO-EDUCATIE VOOR MANTELZORGERS VAN PERSONEN MET DEMENTIE

Sinds kort is een gedrukte versie van iSupport beschikbaar. iSupport is een online cursus om mensen die een naaste met dementie zorg bieden te ondersteunen. Mantelzorgers, zoals familie, vrienden en burens, spelen een belangrijke rol in de zorg voor mensen met dementie, maar vaak zijn zij onvoldoende voorbereid op deze zorgtaak. Daardoor kunnen ze te maken krijgen met klachten van stress en overbelasting. De online cursus iSupport wil deze klachten verminderen en de kwaliteit van leven van mantelzorgers vergroten. De gedrukte versie is vooral bedoeld voor mensen en landen die weinig of geen toegang hebben tot internet.

iSupport
For Dementia

Dementie en nu

'Dementie en nu' kan een belangrijke bijdrage leveren om mensen met dementie langer zelfstandig in hun vertrouwde omgeving te laten wonen te stimuleren, met behoud van kwaliteit van leven. De Alzheimer Liga Vlaanderen en het Expertisecentrum Dementie Vlaanderen sloegen daarom de handen in elkaar en zijn in 2013 gestart met de ontwikkeling van het 'Dementie en nu' psycho-educatiepakket, van auteurs Els Dammekens en Christophe Lafosse. Via allerlei organisaties zoals de diensten maatschappelijk werk van de ziekenfondsen, lokale dienstencentra en geheugenklinieken wordt het pakket aangeboden als een reeks van 1 + 9 bijeenkomsten, bedoeld voor mantelzorgers van personen met dementie.

Thema's die aan bod komen in die bijeenkomsten zijn: invoelen in de beleving van mensen met dementie, omgaan met zorg, met gedrag, met financiën, met veiligheid, hoe omgaan en communiceren met familie en omgeving en hoe communiceren met de persoon met dementie. Verder wordt ingegaan op gevoelens en gedachten bij de mantelzorger, het in balans brengen van draagkracht en draaglast en het thema coping en zingeving.

Meer informatie: www.dementieennu.info

Door: Karolien Selhorst, freelance journalist & copywriter en vrijwilligster bij Alzheimer Liga Vlaanderen

iSupport is ontwikkeld door experts van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) en werd gelanceerd in 2017. De cursus kan aangepast worden aan nationale of lokale noden en contexten. Momenteel wordt iSupport uitgerold in 8 landen waaronder Australië, Brazilië, China, India, Japan, Malta, Portugal en Nederland. Daar heeft de afdeling Klinische Psychologie van de Vrije Universiteit Amsterdam samen met de WHO een Nederlandse versie van iSupport gemaakt. Die laatste zit momenteel echter nog in de onderzoeksfase.

iSupport bestaat uit in totaal 23 lessen, verdeeld over vijf modules, namelijk algemene info over dementie, mantelzorger zijn, zelfzorg, dagelijkse zorg verstrekken en omgaan met uitdagend gedrag van uw naaste.

Meer informatie en links:
De Engelstalige versie van de online cursus iSupport: <https://www.isupportfordementia.org/en>

De gedrukte Engelstalige versie van iSupport: https://www.who.int/mental_health/neurology/dementia/isupport_manual/en/

Een video over iSupport: https://www.youtube.com/watch?v=_g2KMgjukzs

Meer informatie over iSupport in Nederland: <https://mantelzorgersdementie.nl/index.php>

WHO PUBLICEERT NIEUW RAPPORT/RICHTLIJNEN VOOR DE PREVENTIE VAN DEMENTIE.

Een nieuw rapport van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO 2019) bevestigt dat goed voor jezelf en je lichaam zorgen de beste manier is om op lange termijn dementie te vermijden. In essentie komt het hierop neer: "Wat goed is voor het hart is goed voor het brein". Uit het rapport blijkt dat leeftijd de grootste risicofactor voor dementie is. Maar ook fysieke inactiviteit, roken, ongezonde eetgewoontes en te veel alcohol vergroten de kans op dementie. Diabetes, hoge bloeddruk, hoge cholesterol, overgewicht en depressies zijn andere risicofactoren.

Hulp voor zorgverleners en beleidsmakers

Wereldwijd hebben maar liefst 50 miljoen mensen dementie, en de WHO verwacht dat het aantal diagnoses zal verdrievoudigen. Ze wil er dus alles aan doen om dat aantal te beperken.

De richtlijnen moeten zorgverleners helpen bij het adviseren van patiënten. Ze zijn ook nuttig voor overheden en beleidsmakers om een beleid te ontwikkelen dat een gezonde levensstijl ondersteunt en stimuleert. Het rapport kan geraadpleegd worden via <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/312180/9789241550543-eng.pdf?ua=1>

Preventie in Vlaanderen

De richtlijnen liggen in het verlengde van de publiekscampagne SaniMemorix die het Expertisecentrum Dementie Vlaanderen in samenwerking met de Alzheimer Liga Vlaanderen, het Vlaams Apothekers Netwerk en het Vlaams Instituut Gezond Leven lanceerde op de internationale Alzheimerdag 21 september 2018, om aandacht te vragen voor de relatie tussen leefstijl op middelbare leeftijd (40 tot 75 jaar) en het risico op dementie op hogere leeftijd. Zoals u ook in ons tijdschriftnummer 123 kon lezen werd deze campagne gestart met het uitdelen van vaccindoosjes aan een aantal Vlaamse stations en hot spots vaccindoosjes. Deze doosjes bevatten informatie over beïnvloedbare leefstijlfactoren die het risico op dementie doen dalen.

Daarnaast werd www.SaniMemorix.eu gelanceerd met informatie over elke beïnvloedbare leefstijlfactor en of die een beschermend dan wel bedreigend effect heeft op het risico op dementie.

Meer informatie: www.sanimemorix.eu

Raadpleeg ook de artikels van onze vrijwillige wetenschappelijke medewerker Dr. Yannick Vermeiren in ons tijdschrift:

Yannick Vermeiren (2016), Voedingssupplementen, dieetpatronen en het risico op dementie doorgelicht: een huidige stand van zaken, in tijdschrift Alzheimer, Alzheimer Liga Vlaanderen, nr. 114, p. 17-18.

Yannick Vermeiren (2016), Dementie voorkomen door verbetering van de mentale en fysieke fitness, in tijdschrift Alzheimer, Alzheimer Liga Vlaanderen, nr. 114, p. 24-25.

Yannick Vermeiren (2017), De link tussen alcoholgebruik en de ziekte van Alzheimer, in tijdschrift Alzheimer, Alzheimer Liga Vlaanderen, nr. 117, p. 19-20.

Door: Karolien Selhorst, freelance journalist & copywriter en vrijwilligster bij Alzheimer Liga Vlaanderen

11^E INTERREGIONALE CONFERENTIE DEMENTIEVRIENDELIJKE GEMEENTE

Op donderdag **7 november 2019** organiseert het regionaal expertisecentrum dementie Tandem in samenwerking met het Expertisecentrum Dementie Vlaanderen, ZET/ Programmaraad Zorgvernieuwing Psychogeriatric (NL) en de gemeente Kasterlee de 11^e interregionale conferentie dementievriendelijke gemeente 'Geef mensen met dementie een stem!'

Paul Goossens, lid van de Vlaamse werkgroep van mensen met dementie onder leiding van de Alzheimer Liga Vlaanderen in samenwerking met het Expertisecentrum Dementie Vlaanderen, zal de bijeenkomst openen. Samen met zijn vrouw en een Nederlands echtpaar zal hij in een panelgesprek getuigen over de betekenis van een leven met dementie. Wat kan een dementievriendelijke gemeente betekenen voor mensen met dementie en zijn omgeving? Wat kunnen we leren van elkaar? Vervolgens zal De Kwekerij Theaterproducties uit Nederland de Co-theatervoorstelling 'Strepen op het raam' presenteren.

In de namiddag kunnen deelnemers kiezen uit één van de vijf workshops:

- Hoe kunnen we de dementievriendelijke beweging levendig houden?
- Van aanpak tot impact: maken we door het werken aan een dementievriendelijke gemeente een verschil voor personen met dementie en hun mantelzorgers?
- De stem van personen met dementie & mantelzorgers in de dementievriendelijke beweging.
- Creatieve workshop met ontmoetingsmoment voor personen met dementie en mantelzorgers.
- Techniek zoekt thuis. Warme technologie, wat is dit (TU Eindhoven)? Kennismaking met de technokoffer (geheugenwinkel Tilburg) en de hulpmiddelenkoffer van ECD Contact (Limburg).

Nadien zal Martine Dams enkele liedjes zingen uit haar programma 'Vergeet de mooie dagen niet'. Tot slot zullen de burgemeester/schepenen van Welzijn van Kasterlee en de gedeputeerde van de provincie

Noord-Brabant reflecteren over het onlangs gelanceerde Manifest van de Vlaamse werkgroep van mensen met dementie.

Wil je graag meer weten? Ga naar: www.dementie.be/tandem of contacteer het regionaal expertisecentrum dementie Tandem via tandem@dementie.be of 014 47 83 71.

Door: Ria Caers, Dementie-expert bij het regionaal expertisecentrum dementie Tandem

Foto: interregionale conferentie Turnhout- Thomas More (2017), communicatiedienst stad Turnhout

MIJN OMA IS KWIJT... PETER THEUNYNCK & LIES VAN GASSE

'Mijn oma is kwijt ...' is het ontroerende verhaal van een oma die plots heel vreemd begint te doen. Haar kleindochter probeert haar te begrijpen en hoopt haar te kunnen helpen. Ze vraagt zich af wat er aan de hand is met oma. En hoe dat komt. Wie was ze vroeger, en wie is ze nu?

Met tekst van Peter Theunynck en illustraties van Lies Van Gasse.
Een (voor)leesboek over dementie voor jong en oud.

Specificaties:
ISBN-nummer: 9789028427808
Verschijningsdatum: 21/09/2018
Aantal bladzijden: 64
Uitgeverij: Wereldbibliotheek
Prijs: € 17,99

Dit boek is te verkrijgen in de boekhandel.

REGIONALE WERKING FAMILIEGROEPEN DEMENTIE EN JONGDEMENTIE

Momenteel zijn er meer dan **60 actieve Familiegroepen Dementie** verspreid over heel Vlaanderen (inclusief **10 Familiegroepen Jongdementie** i.s.m. regionale partners).

● Familiegroep Dementie

● Familiegroep Jongdementie

Alle informatie (contactpersoon, telefoonnummer, e-mailadres, locatie en programmakalender) over Familiegroepen Dementie en Jongdementie vindt u terug op onze website:
<https://www.alzheimerliga.be/nl/familiegroepen-jongdementie>

Op de volgende pagina vindt u een oplistijng van de Familiegroepen per provincie.

PROVINCIE

ANTWERPEN:

Antwerpen Centrum
Antwerpen Centrum Jongdementie
 Antwerpen Harmonie
 Berchem
 Bonheiden
 Brecht
 Ekeren
 Essen
 Geel
 Heist-op-den-Berg
 Herentals
 Hoogstraten
 Kontich
 Lier
 Mechelen
Mechelen Jongdementie
 Mol
 Nijlen, Kessel, Bevel
 Turnhout
Turnhout Jongdementie
 Wiekevorst
 Wilrijk
 Zandhoven
 Zuiderkempen
 Zwijndrecht (Waasland Oost)

PROVINCIE

LIMBURG:

Beringen
 Bree
Genk Jongdementie
 Haspengouw
Haspengouw Jongdementie
 Herk-de-Stad
 Maaseik / Bree
 Lummen
 Pelt
Pelt Jongdementie

PROVINCIE

OOST-VLAANDEREN:

Aalst
 Aalter
 Deinze
 Dendermonde
 Gavere
 Gent
Gent Jongdementie
 Meetjesland (Eeklo)
 Ninove
 Sint-Niklaas
Waasland Jongdementie
 Wondelgem

PROVINCIE

VLAAMS-BRABANT:

Aarschot
 Bertem
 Dilbeek
 Grimbergen
Londerzeel Jongdementie
 Pajottenland (Heikruis)
 Steenokkerzeel-Melsbroek-Perk
 Tienen

PROVINCIE

WEST-VLAANDEREN:

Brugge
 Gistel
 Kortrijk
Kortrijk Jongdementie
 Menen
 Oostende
 Oostkamp
 Roeselare

STEUN ONS

Samen maken wij het verschil!

In Vlaanderen wordt momenteel het aantal personen met dementie geschat op 131.818. Ongeveer 70% woont thuis al dan niet omringd door familie, kennissen en vrienden. Gelukkig krijgen veel van hen de nodige aandacht en zorg. Dankzij jou. In het draagbaar maken van dementie telt elke gift of inzet. Hoe klein of groot ook. **Giften zijn welkom op BE87 3101 0355 8094.**

Alzheimer Liga Vlaanderen vzw onderschrijft de Ethische Code van de Vereniging voor Ethiek in de Fondsenwerving.

TESTAMENT.BE

Alzheimer Liga Vlaanderen is een vrijwilligersorganisatie die maar kan bestaan door giften en legaten. Neem ons als goed doel op in je testament. De Liga is aangesloten bij donorinfo.be en werkt samen met vzw Testament.be. Alzheimer Liga Vlaanderen is erkend als instelling voor behoeftigen en als instelling voor wetenschappelijk onderzoek om fiscale attesten uit te reiken. Dit wil zeggen dat u vanaf een gift van in totaal minstens 40 euro per jaar (storting lidgeld niet inbegrepen) een belastingvermindering krijgt van 45%. De Liga maakt uw attest op en stuurt u dit binnen de drie maanden na het einde van het schenkingsjaar.

Met jouw bijdrage maken wij een verschil!

Alzheimer Liga Vlaanderen is er voor iedereen die te maken heeft met dementie. Wij zijn een patiënten- en vrijwilligersorganisatie van, voor en door familieleden en mantelzorgers van mensen met (jong)dementie. Binnen de Vlaamse Gemeenschap organiseren en begeleiden wij Familiegroepen Dementie en Jongdementie waarin familieleden en mantelzorgers van mensen met dementie of jongdementie informatie, ervaringen en onderlinge steun kunnen uitwisselen. Wij stimuleren, ondersteunen en/of organiseren ook andere activiteiten ter begeleiding van de betrokkenen. Daarnaast maken wij eenieder bewust van de mogelijkheden en de beperkingen rond dementie. Ten slotte bevorderen wij het wetenschappelijk onderzoek in verband met dementie en in verband met begeleiding van mantelzorgers en familieleden van personen met dementie.

Word lid van Alzheimer Liga Vlaanderen

Ook door lid te worden steunt u onze werking. Een lidmaatschap kost € 10 per jaar. Je kan je lidmaatschapsbijdrage doen via rekeningnummer BE87 3101 0355 8094 waarbij je bij de omschrijving schrijft 'Lidgeld 20.. (jaar)'. Een lidmaatschap voor een jaar gaat in op 1 januari en eindigt op 31 december van het betreffende jaar. Door uw lidmaatschap geniet u van het driemaandelijks tijdschrift 'Alzheimer' en van kortingen bij tal van activiteiten van de Alzheimer Liga Vlaanderen.

Als dank voor uw lidmaatschap of gift bieden wij u graag ons ALV-speldje aan. Door dit speldje te dragen, laat u zien dat we mensen met dementie en hun naasten niet vergeten. Tegelijkertijd draagt u bij aan bewustwording over dementie.